

L'ARXIU DEL MONESTIR
DE SANT JOAN DE LES ABADESSES
REGESTOS DELS DOCUMENTS DELS ANYS 1115-1200

MIQUEL S. GROS I PUJOL

L'any 1974 publicàrem unes breus notes sobre la història i les principals vicissituds que l'arxiu del monestir de Sant Joan de les Abadesses ha tingut al llarg dels onze segles d'existència que ja té.¹ De fet, el de Sant Joan és un dels pocs cenobis d'una i altra banda dels nostres Pirineus, per no dir l'únic, que encara conserva una bona part de l'arxiu en els seus antics edificis monàstics. I, en l'apèndix, afegíem els regestos dels 75 documents que havíem pogut identificar dels anys 995-1115. La primera data venia fixada per la publicació feta per Frederic Udina dels documents de l'Arxiu Reial de Barcelona anteriors a l'esmentat any. Es en aquest arxiu, com després recordarem, on ara es conserva la documentació dels segles IX-X del monestir de Sant Joan.² La segona data, l'any 1115, venia donada pel fet que és en aquest any que, protegida pel papa Pasqual II i pel bisbe de Vic, la comunitat canonical que l'any 1016 havia succeït l'antiga congregació femenina

1. Cf. M.-S. GROS, «L'Arxiu del Monestir de Sant Joan de les Abadesses. Notícies històriques i regesta dels documents dels anys 995-1115», dins *II Col·loqui d'Història del Monaquisme Català*. Poblet, 1974, p.87-128.

2. Cf. F. UDINA, *El Archivo Condal de Barcelona en los siglos IX-X*. Barcelona, 1951.

que sota la regla de sant Benet hi havia col·locat, en l'any 887, el seu fundador, el comte Guifré el Pelós, s'hi havia establert de manera definitiva.

Aquest fet –la substitució de les monges benedictines per canonges agustinians d'inspiració santrufiana, sense, però, estar units jurídicament al gran monestir provençal de Sant Ruf d'Avinyó– també ajuda a entendre que gran part dels fons arxivístics del monestir encara siguin a Sant Joan. La comunitat reinstal·lada al monestir en l'esmentat any hi va viure amb tota normalitat fins l'any 1592, quan el papa Climent VIII la secularitzà convertint-la en una col·legiata presidida per un arxiprest, un estat jurídic que encara tenia l'any 1835, quan, amb la desamortització de Mendizábal, els arxius dels monestirs benedictins i de totes les altres ordres religioses quedaren pràcticament abandonats i sense control, i en gran part es malmeteren, abans que les seves restes fossin traslladades a les Delegacions d'Hisenda provincials. Sant Joan, en aquest moment, pràcticament no passava de ser una parròquia més del bisbat de Vic, amb un arxiprest i una reduïda comunitat de canonges, que si bé també perderen les seves propietats, que més aviat eren escasses, no foren pas obligats a lliurar el seu arxiu a l'Estat espanyol.

La presència dels fons més antics de l'arxiu de Sant Joan a l'Arxiu Reial de Barcelona també té les seves raons històriques i la seva justificació jurídica. L'últim abat del monestir, el gironí Miquel d'Agullana, que alhora era l'ardiaca de Sant Martí Sacosta de Girona i que, de fet, segurament visqué més en aquesta ciutat que a Sant Joan, vers l'any 1577 va fer traslladar a la seva residència gironina la documentació abacial de l'arxiu santjoaní amb l'objecte d'inventariar-la novament; i, en morir, l'any 1581, tots aquests documents repartits en vint-i-quatre sacs passaren a mans del seu nebot Francesc d'Agullana i de Calders. La secularització ja esmentada de la comunitat canonical de Sant Joan, decretada pel papa Climent VIII l'any 1592, comportà, alhora, la creació de les anomenades Cinc Dignitats Reials en les catedrals de Barcelona, de Girona i de Vic –dites reials perquè eren de nomenament directe dels reis d'Espanya–, que havien de ser subvencionades amb les antigues rendes abacials del monestir. Per això els obtentors d'aquests càrrecs reclamaren al nebot de l'abat Agullana els títols que justificaven aquestes rendes, mentre per altra banda els canonges santjoanins també es creien ser veritables propietaris de tota la documentació traslladada a Girona. Aquestes reclamacions ocasionaren un llarg procés en la Reial Audiència de Barcelona que

acabà amb una sentència d'aquest alt tribunal dictada el dia 16 de juny de l'any 1610, on es decretà que el fons documental fos depositat a l'Arxiu Reial, en un armari especial, el 32, on tots –Dignitats Reials i canonges– poguessin consultar-les i treure'n les còpies que necessitessin. La resta de l'arxiu –documents pertanyents als oficis canònics de la sagristia, de l'infermeria, de la camareria..., la notaria, els registres de la Cúria de l'Abat, els processos...– quedà al monestir, on encara, per sort, es conserva.

La documentació santjoanina, especialment la conservada a l'Arxiu Reial de Barcelona, per ser de més fàcil accés que la que quedà a Sant Joan, fou parcialment publicada per Marca, Flórez i Villanueva. Es tracta, evidentment, dels documents més importants. Serà, però, Francesc Monsalvatge qui en les primeres dècades d'aquest segle n'iniciarà una publicació més sistemàtica en els seus volums de les «Notícies històriques», especialment en el volum XV, on edita uns 230 documents de Sant Joan pertanyents als segles IX-XII.³

Caldrà esperar fins a l'any 1951 perquè, com hem dit, Udina publiqui tots els documents dels segles IX-X procedents de l'arxiu de Sant Joan conservats a l'Arxiu Reial de Barcelona. Es tracta d'uns 200 documents d'aquests dos segles, gairebé tots originals. Udina també tingué l'encert, en l'apèndix de l'esmentada edició, de publicar les 298 notícies de documents d'aquests dos segles conservades en el I Llibre de Canalars, que entre els anys 1459-1468 l'abat Miquel Isalguer havia compost en un assaig de posar ordre a l'arxiu del monestir; aquest volum, per sort, també es conserva a l'arxiu de Sant Joan. El monestir, i aquest és un detall que sorprèn força, mai no tingué un cartolari on les més importants escriptures fossin copiades per assegurar la conservació del seu contingut i que fossin de fàcil consulta, com tingueren ja en el segle XII els veïns monestirs pirinencs de Ripoll, Camprodon i Arle-del-Tec, ara tots perduts. Sembla, doncs, que Isalguer volgué obviar aquesta mancança redactant aquest preciós volum i altres set volums semblants on consta registada tota la documentació que el monestir tenia a mitjan segle XV.⁴

En la publicació dels registres dels documents dels anys 995-1115, l'any 1974, ja utilitzàrem aquesta valuosa guia de l'antic arxiu de Sant

3. Cf. F. MONSALVATJE, *Notícies Històriques*. Vol. XV. Olot, 1907.

4. Aquests volums han estat descrits a GROS, op. cit, pp. 91-92.

Joan; i, com és lògic, l'hem tornat a emprar en aquesta nova col·lecció de registres que ens porten de l'any 1115 al 1200. Això ens ha permès d'identificar unes 212 notícies de documents del segle XIII, dels quals s'han conservat, a la nostra coneixença, els textos íntegres d'uns 130 documents de l'Arxiu Reial de Barcelona i a l'Arxiu de Sant Joan, la majoria originals. Sumant els documents publicats per Udina, els esmentats en el primer inventari publicat l'any 1974 i els que ara oferim en aquest treball, tenim que de l'arxiu santjoaní s'han conservat gairebé uns 600 documents dels segles IX-XII, una quantitat força important per a un monestir, que segurament només és superada pels fons documentals dels monestirs de Sant Cugat del Vallès, gràcies al seu voluminós cartolari; de Sant Llorenç del Mont, recentment publicat només en part;⁵ de Sant Benet de Bages, que encara resta inèdit, i de Sant Miquel de Cuixà, deixant a part els monestirs cistercencs de la Catalunya Nova.

Aquesta documentació permet seguir força bé la història del monestir tot al llarg del segle XII, època regida pels abats Berenguer Arnau (1111-1131), de la família dels senyors d'Ogassa, Pere Guillem (1131-1139), Ponç de Monells (1140-1193), que alhora fou bisbe de Tortosa des de l'any 1165, i Ramon de Blanes (1198-1203). Gran part d'aquesta documentació pertany, com és lògic, al llarg de l'abadiat de Ponç de Monells –uns 53 anys–, que féu construir i consagrar l'any 1150 la magnífica església abacial que encara es conserva. Amb la documentació de la seva actuació episcopal a Tortosa fa poc publicada per Antoni Virgili,⁶ els investigadors tindran a mà gairebé tota la documentació generada per aquest gran personatge eclesiàstic de la segona meitat del segle XII.

Hi ha també documents papals d'Innocenci II, dels comtes Ramon Berenguer III i Ramon Berenguer IV, i del rei Alfons I. Més nombrosa és la documentació pertanyent als vescomtes de Besalú-Del Bas, dels senyors de Milany, de Perella, dels Sales i dels Mataplana. Hi figuren també els titulars dels càrrecs canònics i dels batlles del monestir i, entre els documents de lliurament de nous canonges, hi ha l'original de

5. Cf. P. PUIG, *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomataris dels segles X i XI*. Barcelona, 1995.

6. A. VIRGILI, *Diplomataris de la Catedral de Tortosa (1062-1193)*. Barcelona, 1997. Últimament, tots els documents de l'Arxiu de Sant Joan anteriors a l'any 1000 han estat novament editats per Ramon Ordeig i Mata al volum 4 de la *Catalunya Carolíngia*. Barcelona 2000.

la donació feta pels senyors de Tagamanent del seu fill Miró, cèlebre per la seva santedat i per la magnífica tomba en alabastre que a mitjan segle XIV els canonges santjoanins li erigiren. Els documents en què apareixen els abats de Ripoll també omplenen una mica la llacuna documental creada l'any 1835 amb la crema del seu arxiu.

La documentació cobreix força bé l'àmplia zona geogràfica de la vall de Sant Joan i de les parròquies veïnes, però s'estén també a la vall de Ripoll, a les valls de Mogrony i de Ribes, a Sant Pau de Segúries, a Tegurà, a la vall de Bianya, a Ridaura, a les parròquies de Sant Miquel d'Avellanacorba i de Sant Joan d'Arcs, i a Santa Maria de Cornellà, al Conflent, entre d'altres.

La tipologia dels documents també és molt variada. Hi ha butlles pontificies, privilegis comtals, testaments, establiments —entre ells el de la ferreria del monestir—, concòrdies, vendes, restitucions, dotalies d'esglésies, especialment durant l'abadiat de Ponç de Monells, lliuraments d'infants per esdevenir canonges, juraments de fidelitat i pactes sobre drets de pasturatges i de la verema. També hi ha decrets de l'esmentat bisbe-abat referents a la creació de la senescalia i de la pietaria del monestir, a les distribucions canòniques i al règim alimentari dels canonges. Com és lògic, tota aquesta documentació permetrà anar molt enllà en el coneixement de la formació i el manteniment del patrimoni canònic, de la seva explotació i de la vida interna de la comunitat canònica.

La publicació d'aquests registres, completats amb les referències dels llocs on els investigadors trobaran els textos íntegres que hem pogut identificar, també permetrà a la llarga publicar el diplomatari del monestir de Sant Joan de les Abadeses, tasca que cal deixar a mans de les noves promocions de medievalistes.

Les sigles utilitzades són aquestes:

[ ]	mots que manquen en el document
< >	restitucions fetes per entendre els textos
O	pergamí original
ACA	Arxiu Reial de Barcelona
BOFARULL	P. de BOFARULL, <i>Colección de documentos del Archivo General de la Corona de Aragón</i> . Barcelona, 1847 i s.

- J-L, *Regesta* JAFFE-LOEWENFELD. *Regesta Pontificum Romanorum*. Leipzig, 1885-1888.
- JUNYENT, *El Monestir* E. JUNYENT, *El monestir de Sant Joan de les Abadesses*. Sant Joan de les Abadesses, 1976.
- KEHR, *Papsturkunden* P. KERH, *Papsturkunden in Spanien, I: Katalonien*. Berlín, 1926.
- MIQUEL, *Regesta* F.J. MIQUEL, *Regesta de Letras Pontificias del Archivo de la Corona de Aragón*. Madrid, 1948.
- MONSALVATJE, *Noticias* F. MONSALVATJE, *Noticias historicas*. Olot, 1889 i s.
- UDINA, *El Archivo* F. UDINA, *El Archivo Condal de Barcelona en los siglos IX-X*. Barcelona, 1951.
- VILLANUEVA, *Viage* J. VILLANUEVA, *Viage Literario a las Iglesias de España*. Madrid, 1803 i s.

A fi de simplificar les referències, en els volums *Llibre Canalars 1*, *Llibre de la Sivella*, *Canalars Almoina*, *Consueta de la Pabordia Major*, i *Memorial de documents referents al Castell de Milany*, no s'indica explícitament que tots aquests volums es conserven al mateix Arxiu de Sant Joan de les Abadesses.

REFERÈNCIES DOCUMENTALS

1

30 maig 1115

«Mansus de Ponto stabilitur per dominum abbatem Barnardo Martino et suis, sub eius directo dominio, cui de spletis debet dare de pane tasquam et de vino medietatem. III° kalendas iunii, anno VII° regnante Ludovico rege.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 103

2

25 juny 1115

Berenguer Bernat, Seguí i Arnau, commuten amb el monestir de Sant Joan un alou situat a Negós per l'alou del Ges que havia estat de Salomó.

«Facta scriptura ista comutacionis VII° kalendas iulii, anno VII regni Leudovici regis.

Rodegarius levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n.184. – Llib. Can. 1. sac. VI, n. 8.

3

25 de març de 1117

Els esposos Arnau Rodland i Maria, junt amb el seu fill Joan i la seva muller Arsenda, donen al monestir de Sant Joan una peça de terra anomenada Plarrodó, i a l'almoïner Berenguer una feixa de terra al Cap del Pont. L'abat Berenguer Arnau i els Clergues de Sant Joan, en compensació, els redueixen els censos que havien de pagar al monestir.

«Quod est factum VIII kalendas aprilis, anno nono regnante Leudevico rege {iuniore}.

Iordanis subdiaconus scripsit...»

Còpia de mitjan segle XII, post 1137: Arx. Sant Joan Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 27 Ø – Canalars Almoïna, fol. 2.

4

20 maig 1117

Els germans Ramon Arnau i Bernat Arnau venen a l'abat Berenguer i a la comunitat del monestir de Sant Joan els drets que havien estat del seu pare, Arnau Bernat de Belanzel, en uns alous de la parròquia dels Sant Joan i Pau, per dos-cents sous.

«Actum est hoc XIII kalendas iuni, anno VIII° regnante Ludovico rege.
Reimundus sacerdos... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 195 (Arm. Sant Joan, sac C, n.352).
– Llib. Can. 1, sac VI, n. 6.*

5

11 febrer 1118

Ramon Berenguer III, comte de Barcelona, amb el consentiment del papa i dels bisbes d'Elna i d'Osona, dóna al monestir de Sant Joan de la Vall de Ripoll i al seu abat Berenguer l'església canonical de Santa Maria de Cornellà, al Conflent, amb tots els seus béns.

«Actum est hoc III idus februarii, anno X regni Leovici regis.
Scripta manu Petri presbiteri et monachi ss.»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 203 – Llib. Can. 1, Sac IV, n. 44.

6

4 agost 1119

L'abat Berenguer i els canonges del monestir de Sant Joan donen una peça de terra situada prop el mas Riera als esposos Joan i Miracleta, els quals n'hauran de pagar anualment la tasca i quatre sous de Besalú.

«Facta scriptura donationis... II nonas augusti, anno XII° Leudovici regis.
Rodegarius presbiter... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 218. – Llib. Can. 1, sac V, n.15.

7

29 d'abril 1120

Testament d'Ermessenda, vescomtessa de Besalú. Fa llegats als monestirs de Ripoll, les Fonts i Lledó, i dóna al de Sant Joan de les Abadesses el mas Reixac, una coromina i la Solana, per mantenir una llàntia davant l'altar.

«Actum est hoc III kalendas mai, anni XII regni Leovici regis.
Udalgerius monachus Sancte Marie et sacerdos...scripsi...»

O: ACA, Perg Ramon Berenguer III, m.224. – Text Publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2220. – Llib. Can. 1, sac VI n. 56.

8

1120-1121

«Guillelmus Raymundi iurat quod fidelis erit domino de Melan et nominatur hic forcia (?) de Laes Rocha, anno XIII° regnante Ludovico rege, et prestatur iura, et Udalaro domino de Melanno fiator sit (?). Isti Guillelmus Raymundo erat aut castellanus aut tercius dominus propter infrascripta».

Llib. Can. 1, sac XIII, n. 15.

9

1120-1121

«Petrus Waldarii agnoscens se errasse et decimas deç Colell huic monasterio substraxisse, restituit dicto monasterio decimam deç Colell, et ulterius donat huic monasterio mansum Aquebella. Require ubi iste mansus sit. Anno XIII° regnante Ludovico rege».

Llib. Can. 1, sac X, n.13.

10

7 març 1121

Udalard, vescomte de Besalú, lliura a l'abat Berenguer els béns que la seva tia, la vescomtessa Ermessenda, havia llegat al monestir de Sant Joan, i rep setanta sous a canvi de la renúncia dels drets que hi té.

«Actum est hoc nonas marcii, anno XIII regni Leudovici regis.
Udalgerius monachus Sancte Marie et sacerdos...scripsi...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n.233 i 233^{dup}. El segon exemplar és escrit per «Raugerius sacerdos». – Còpia de l'any 1345, legalitzada per Bernat Planella, notari de Sant Joan de les Abadesses: ACA, Perg Ramon Berenguer III, n. 233^{trip}. És còpia del pergami n. 233^{dup}. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2224, del pergami Ramon Berenguer III n. 233. – Llib. Can., 1, sac VI, n. 57.

11

7 de març 1121

«Ecclesia de Iunetis per illustrem virum dominum Udalardum vicecomitem donatur et evacuatur huic monasterio, com omnibus decimis et primiciis et oblationibus, nonas marcii, anno XIII° regni Leovici regis.»

Llib. Can. 1, sac IV, n. 51.

12

24 abril 1121

Udalard, vescomte de Besalú, davant l'altar del monestir de Sant Joan, jura fidelitat a l'abat Berenguer i es compromet a no prendre-li l'abadia ni els béns del monestir.

«Quod est actum... VIII kalendas maii anno XIII regni Leudovici regis.»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 234. – Còpia de l'any 1332, autoritzada per Pere Vilar, notari de Sant Joan de les Abadesses: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 234^{dup}. – Text publicat per MONSALVATJE, Colecció XV, n. 2223. – Llib. Can. 1, sac XIII, n. 170.

13

15 març 1122

Arnau Seguí, en el seu testament, deixa els masos Ges i Fexa, de la Vall de Sant Joan de Ripoll, al monestir de Santa Maria de Finestres.

«Actum est hoc testamentum idus marchi, anno IIII^oX^o Ludovici regis.
Arnallus sacer... scripsi...»

Còpia d'una clàusula del testament, autoritzada per Guillem Stolesi, notari públic d'Olot, l'any 1335: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum de pergamins dels segles X-XII, Pergamí n. 161 Ø. Canalars Almoina, fol. 14.

14

11 novembre 1122

Concòrdia feta entre Udalard, vescomte de Besalú, Ramon Ponç de Milany i l'abat Berenguer de Sant Joan, per la qual es determinen els drets i obligacions que

els tres tenen en els béns dels monestirs de Sant Joan i de Santa Maria de la Grassa, i en el terme del castell de Milany.

«Actum est hoc III idus november, anno XV regni Ledovici regis.
Raugerius sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n.246. – Còpia del segle XII, signada per Berenguer levita: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 246^{dup}. – Còpia de l'any 1234, signada per Pere, prevere de Llovera, substitut de Berenguer Caselles, notari de Sant Joan de les Abadesses: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 246 ter. – Text publicat per MONSALVATJE, Colecció XV, n. 2225. – Llib. Can. I, sac XIII, n. 171.

15

11 novembre 1122

Concòrdia feta entre Udalard, vescomte de Besalú, i Ramon Ponç de Milany referent als drets que tenen en els béns dels monestirs de Sant Joan de Ripoll i Santa Maria de la Grassa, i els homes del terme del castell de Milany.

«Actum est hoc III° idus november, anno X^oV^o regni Ledovici regis.»

Còpia de l'any 1195, signada per Pere sacerdot: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 247. – Text publicat per MONSALVATJE, Colecció XV, n. 2226.

16

1123-1124

«Institucio census que in singula molendina et eorum dominii huic monasterio solvere tenebantur et hec institucio ex eo facta est quia rustici erant soliti fraudare monasterium suis iuribus, anno XVI° Ludovici regis, et hec ordinavit dominus Berengarius abbas huius monasterii.»

Llib. Can. I, sac VI, n. 35.

17

1123-1124

«Mansus de Vilario et mansus Cau donantur in alodium huic monasterio per Hugonem Bernardum de Cruscades, anno XVI° regnate Ludovico rege.»

Llib. Can. I, sac VI, n. 100.

15

18

25 d'octubre 1123 (?)

Pactes entre Hug Bernat de Cruscades i Bernat Ramon de Curtsaví sobre dos mansos de Vilar Cau i un a Vidal de Mont, de la parròquia de Sant Joan d'Els Arcs, alous de Sant Joan de Ripoll.

«Facta ista carta VIII kalendas nodember (*sic*), anno VIX (*sic*) regnante Leodovi regis.

Arnallus sacer... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 255.

19

11 març 1124

L'abat Berenguer, d'acord amb la comunitat de Sant Joan, dona a Santa Maria de Ripoll, al seu dispenser i a Tomàs, el seu batlle, una resclosa situada a la Provença, amb la condició de pagar un cens anual,

«Actum est hoc Vº idus marcii, anno XVI regnante Leudovico rege.

Guillemus sacerdos... scripsit...»

Còpia autoritzada per Arnau Martí, notari de Sant Joan de les Abadesses, l'any 1360: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum de pergamins dels segles x-xii. – Llibre de la Sivella fol. 4v, i Llib. Can. I, sac XIV, n. 1 i 11.

20

11 de maig 1124

Guillem Ramon renuncia a favor de Guillem Uzalard els drets que té en un mas del lloc anomenat Quer de la parròquia de Sant Miquel d'Avellanacorba, excepte la tasca, i declara haver rebut un bou i quatre sous de plata.

«Facta est hec scriptura donationis V idus mai, anno XVI regni regis Leudovici.

Raimundus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum de pergamins dels segles x-xii, pergami n. 431Ø.

21

12 maig 1124

Berenguer Sans, sacristà del monestir de Santa Maria de Ripoll, i Ramon Tolosà, procurador de l'honor de Santa Maria del Puigmal, canvien amb el monestir de Sant Joan una casa per una era que és a prop de l'esmentada casa.

«Actum est hoc IIII^{to} idus madii, anno XVI regni Ledovico rege.
Petrus sacerdos... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum de pergamins dels segles x-xii, pergami n. 60.

22

28 setembre 1125

Els esposos Bernat Hug de Mataplana i Estefania lliuren el seu fill Pere Bernat al monestir de Sant Joan per esdevenir-ne canonge, i ensemps restitueixen uns drets que injustament retenien als Camps Abadals i als Camps Monegals, i un mas del terme de Serrallonga que Guillem Hugó havia donat a l'esmentat monestir,

«Factum est hoc anno M^oC^oXX^oV^o dominice incarnationis, anno XVII° regni Ledovici regis, IIII° kalendas octubris, intus in Mataplana.

Raimundus Mironis sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum de pergamins dels segles x-xii, pergami n. 356 Ø. – Còpia de l'any 1155 signada per Guillem sotsdiaca: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins dels segles x-xii, pergami n. 373 Ø. – Llib. Sivella, fol. 8.

23

28 gener 1126

Bernat Arnau de Carcasses dona a Girbert i als seus fills un molí que havien edificat en un alou de propietat seva, a Riupudent (*Rivoputrido*), els quals hauran de pagar-li la quarta part dels beneficis.

«Actum est hoc V^o kalendas februarii, anno X^oVIII^o regni regis Leudovici.
Guilelmus presbiter... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum de pergamins dels segles x-xii, pergami n. 2 Ø. – Canalars Almoina, fol. 14.

24

13 d'abril 1126

L'abat Berenguer i Guillem Senfred convenen a posar a cens unes peces de terra que l'esmentat Senfred, en temps del comte Bernat de Besalú, havia rebut de Ramon Esteve, cap de la comunitat dels clergues del monestir de Sant Joan.

«Que est facta idus aprilis, anno XVIII° regni regis Leudovici.
Guillermus presbiter... scripsit...»

Còpia de l'any 1234, signada per Bertran de Bianya, substitut del levita Berenguer, escriptor de Sant Joan: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 278. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2227. – Llib. Can. 1, sac V, n. 13.

25

25 juny 1126

L'abat Berenguer Arnau i els clergues de Sant Joan donen en feu als esposos Perella i Cordubana el mas Planes de la parròquia de Sant Pau de Segúries, a la vall de Ripoll, comtat de Besalú, per setanta morabatins.

«Actum est hoc VII kalendas iuli, anno XVIII regnante Ludovico rege.
Petrus ipodiatonus... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 279. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2228. – Llib. Can. 1, sac VI, n. 45. L'abat Isalguer en la seva nota afegeix «arbitror quod dicat de manso della Roca de les Planes».

26

25 juny 1127

Ramon Berenguer de Tagamanent ofereix al monestir de Sant Joan, per ser canonge, el seu fill Miró. Com a dot dóna al monestir un alou que té al comtat de Besalú, a la Vall de Bas, parròquia de Sant Esteve de Saüll, en el lloc anomenat Olzina. Es reserva l'usdefruit durant la seva vida, la de la seva muller i la del seu fill Pere, i pagarà un cens anual.

«Quae est facta VII kalendas iulii, anno XVIII regnante rege Leudovico.
Raugerius sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 1 Ø. – Reproducció fotogràfica: E. JUNYENT, El monestir, p. 54.

27

13 febrer 1128

Ramon Berenguer III, comte de Barcelona, dóna al monestir de Sant Joan i a l'abat Berenguer els drets del mercat a la vila de Segúries i els drets de pasturatge des del port de Tercuil fins al port de Podes i a Pòrtules, al comtat de Cerdanya. L'abat li regala dos muls.

«Quod est factum idus februarii, anno XX regnante Leudovico rege.
Bernardus presbiter quis est scriptor.»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 295 – Còpia de l'any 1236, signada per Pere Devesa: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 296. Aquesta còpia presenta l'incís «Item laudo... tocius persone», que manca en l'original. Aquest incís depèn del document fals de l'any 955, publicat per UDINA, El Archivo pàg. 445. Text del pergami Ramon Berenguer III, n. 296 publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2230. – Llib. Can. 1, sac XVI, n. 14. És la recensió llarga del document.

28

11 d'abril 1128

L'abat Berenguer i els canonges de Sant Joan confirmen a Dalmau la possessió de l'honor de Redonella que té per herència familiar, i reben cent sous de Besalú. L'abat Pere, més tard, confirmarà aquest document.

«Quod est factum III idus aprilis, anno XX° regnante Leudovico rege.
Arnaldus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 297. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2231. – Llib. Can. 1, sac V, n. 92.

29

23 juliol 1128

Ramon Ponç de Milany i la seva família retornen al monestir de Sant Joan de les Abadesses i a les seves religioses els drets sobre els judicis, els enterraments i la venda d'alous que el monestir té en la castlania de Milany, la dècima del Collell i el mas Carcasses.

«Actum est hoc scriptm X^o kalendas augusti, anno XX° quo Leudovicus cepit regnare.

Rodegarius levita... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 299. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2232. – Llib. Can. 1, sac XIII, n. 172

30

6 d'abril 1129

L'abat Berenguer i els canonges de Sant Joan donen als germans Berenguer, clergue, Ponç, Joan i Arnau una coromina de la vila de Riudadra i el molí del Clos, amb la condició de pagar cada any un cens.

«Quod est factum VIII° idus aprilis, anno XX° regni Ludovici regis.
Rodegarius chanonicus presbiter... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer III, n. 307. – Llib. Can. 1 sac VI, n. 58.

31

1129-1130

«Officium fabrice seu ferrarie stabilitur et conceditur Guillelmo Petri, ita quod de lucro quod consequatur in dicta fabrica det decimam partem domino abbati, anno XXII° regnante Ludovico rege».

Llib. Can. 1, sac X, n. 18.

32

28 novembre 1130

Butlla «Licet universis» del papa Innocenci II que confirma les butlles dels seus antecessors Benet VIII, Urbà II i Pasqual II havien lliurat a favor del monestir de Sant Joan de Ripoll.

«Datum apud Clarummontem per manum Aimerici sancte Romane ecclesie diaconi cardinalis et cancellarii, III kalendas decembris, indictione VIII^{ima}, anno incarnationis dominice M^oC^oXXX^o pontificatus domni Innocentii pape secundi anno I.»

Còpia del segle XII: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum de pergamins dels segles X-XII. – Text publicat per KEHR, Papsturkunden, p. 313. – Llib. Can. 1, sac I, n. 4.

33

1131

«Copia testamenti domini Raymundi Berengarii comitis Barchinone qui sepultus est apud cenobium Rivopollense, dimisit seu legavit huic monasterio meliorem

mansum quem possidebat in valle et territoriis de Pratis et multa alia multis et diversis monasteriis legavit. Factum anno incarnationis dominice M^oCXXX primo.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 14

34

10 febrer 1132

Testament de Bernat Coldecanes, de la parròquia de Sant Julià de Vallfogona. Nomena hereus els seus fills Guillem i Joan, i fa llegats a Florència i a Bernarda.
«Actum est hoc III° idus febroarii, anno XXIII regnante Ledoyco rege.
Hoc rogatus scripsit Poncius...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 11. – Llib. Can. 1, sac XII, n. 80.

35

27 novembre 1132

Els esposos Guillem Berenguer i Flandina donen a la seva filla Berengaria, com alou propi, els masos Font i Prat de la parròquia de Sant Miquell d'Avellanacorba.
«Facta est ista scriptura conacionis V kalendas decembris, anno XXV regnante rege Leudovico.
Arnallus levita... scriptis...»

Còpia de l'any 1294 feta sobre un trasllat de l'any 1265: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 242 Ø. – Canalars Almoina, fol. 7°.

36

1 maig 1133

L'abat Pere i els canonges de Sant Joan donen a Arnau Riba les terres dominicals de Riupudent (*Rivoputente*), amb la condició de lliurar anualment la meitat del vi que s'hi reculli.

«Actum est hoc kalendas mai, anno XX^oV^o regni Leudovici regis.
Arnallus levita... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 21. – Text publicat per MONSALVATJE, Colecció XV, n. 2233. – Llib. Can. 1, sac V, n. 35.

37

1134-1135

«Petrus abbas, de consensu conventus, dat ad emphiteusis Petro Oliba unum mansum in Foliano dum solvetur quartam partem de spletis vini et de grano, dum solvatur de terris sitis subtus aquam tertiam partem, de aliis tascam, anno XXVIIº regnante Ludovico.»

Llib. Can., 1, sac XVII, n. 85.

38

11 juny 1134-1136

Butlla «Rivipollense monasterium» del papa Innocenci II, que ordena a l'arquebisbe Oleguer de Tarragona i als bisbes d'Urgell, Osona, Girona i Elna que defensin els béns i els interessos del monestir de Sant Joan, depenent directament de la Seu Apostòlica.

«Datum Pisis III idus iunii.»

Còpia de l'any 1254 autoritzada pel notari Pere Devela: ACA, Butlles, Leg. I. -J.-L., Regesta, n. 7744. - MIQUEL, Regesta, pàg. 25.

39

19 gener 1135-1136

Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona, a petició de l'arquebisbe Oleguer i dels bisbes d'Osona i de Girona, promet d'ajudar i defensar l'abat Pere i els canonges del monestir de Sant Joan de Ripoll.

«Anno incarnationis dominicae M°CXXX°VIIº... Factum est hoc X°IIIIº kalendas februarii, anno XX°VIIº regni regis Leudovici.

Guilmus presbiter... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 42. - Text publicat per Villanueva, Viage VIII, ap. XVIII; per Bofarull, Colección IV, n. 26, i MONSALVATJE, Colección XI, n. 471, i XV, n. 2234. - Llib. Can. 1, sac I, n. 12.

40

30 març 1135

L'abat Pere i la comunitat del monestir de Sant Joan donen a la sagristia i als sagristans, els germans Bernat i Arnau, una peça de terra anomenada la Devesa, i reben quatre morabatins d'or.

«Actum est hoc III kalendas aprilis, anno XX^oVII^o regnante Leudovico rege.
Arnallus levita... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 96

41

1135-1136

«Mansus de Pardinela est sub potestate dominica domini abbatis et iurat erit fidelis quamque non contra hec matrimonium (?) pretermisso consensu domni abbati, anno XXVIII° regnante Ludovico rege, et sunt duo instrumenta eiusdem continentie.»

Llib. Can. 1, sac XV, n. 5.

42

2 febrer 1138

Els sacristes Arnau i Benet, d'acord amb l'abat Pere i els canonges de Sant Joan, donen als esposos Pere Devesa i Beatriu l'honor que té Pere Guifred, i la batllia i la dominicatura de Vinyal, amb l'obligació de pagar un cens anual.

«Actum est hoc III° nonas februarii, anno primo regni Leudovici regis iunioris.
Arnallus presbiter... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 202.

43

25 març 1138

Dalmau, capellà de Mongrony, amb el permís de l'abat Pere Guillem i dels canonges de Sant Joan, dona a l'església de Sant Pere de Montgrony i al seu prevere Arnau Sunyer la batllia de Mogrony, una tercera part de les dècimes, les primícies i

el mas Escala, a fi de crear-hi una capellania. El sagristà de Sant Joan, però, conserva els seus drets.

«Actum est hoc VIII kalendas aprilis, anno primo regnante Leudovici regis filio. Iohannes levita qui est scriptor.»

Còpia del dia 6 de juny del mateix any, signada per Bernat: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum de pergamins dels segles X-XII, pergami n. 98. – Llib. Can. I, sac IV, n. 26.

44

14 abril 1138-1143

Butlla «Ad defensionem» del papa Innocenci II que posa sota la protecció papal l'abat Pere i els canonges de Sant Joan de Ripoll, confirma les butlles dels seus antecessors i els dóna el poder d'elegir lliurement l'abat, sense la intervenció de l'abat de Sant Víctor de Marsella.

«Datum Laterani XVIII kalendas mai.»

Còpia de l'any 1254, autoritzada pel notari Pere Devela: ACA, Butlles pontifícies Llig. I, n. 9 i 11. – MIQUEL, Regesta, 25. – Text Publicat per KEHR, Papsturkunden II, p. 320.

45

20 juny 1139

Concòrdia entre Pere Cavarroques i l'abat Pere i els canonges de Sant Joan sobre l'honor de Bagatell, propi del monestir. Pere Cavarroques pot retenir-ne, mentre visqui, una part; l'altra s'adjudica a un dels seus fills, que és ofert per esdevenir canonge del monestir.

«Actum est hoc XII° kalendas iulii, anno II° regni Leudovico iuniore. Arnallus presbiter scripsit.»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 35. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2236. – Llib. Can. I, sac VI, n. 67 i 97.

46

1140-1141

«Testamentum Petri de Cavaroches; elegit sepeliri in hoc monasterio, cui legavit mansum de Perella quem tenebat in pignore per quinquaginta solidis et unum receptum canonicis, et confirmat placitum et deffinicionem factam monasterio, et dominum abbatem Sancti Iohannis eligerit (?) quod una ex filiabus suis recipiatur in

monialem huius monasterii cui legavit centum solidos et unum rigadum (?) dominicalis (?) et quod abbas huius monasterii omnia per eum disposita servet et defendat, anno IIII° regni Ludovici iunioris, et ex his constat quod hoc tempore in isto monasterio eius tempore instituebantur abbas et canonici et moniales, quod notatur. (?)»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 1.

47

4 setembre 1140

Els germans Pere i Ponç de Milany retornen a l'abat Pere i als canonges de Sant Joan el mas Tolosa i el feu d'Arnau Guillem Capot, que injustament retenien.

«Quod est factum II nonas septembris, anno IIII° regni regis Leduvici iunioris. Raimundus sacerdos... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 114. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2237. – Llib. Can. 1, sac XII, n. 84.

48

1141

«Consecratio, institutio et donatio ecclesie Sancti Petri de Taleto facta per reverendum in Christo patrem et dominum domnum Uzalgarium, episcopum Elenensem, et hic habentur limites, fines et termini huius parrochie, anno incarnationis dominice M^oCXXXX primo.»

Llib. Can. 1, sac IV, n. 37.

49

1143

«Questio suscitata et postea per concordiam subscriptam inter abbatem et conventus Sancti Iohannis ex una et monasterium et conventum monasterii Rivipulli ex altera terminatur, ita quod insula sita in flumine Ticeris iuxta Arçamala sit alodium monasterii Rivipulli et vinea de Senaruç et quedam alia in instrumento expressa, et quod homines Sancti Ihoannis portaverint aliqua et quemque voluerint ad mercatum de Rivipullo non solvant leudam, anno M^oCXXXX tercio. Instrumentum est per alphabeto demisum».

Llib. Can. 1, sac XIV, n. 16

25

50

22 juliol 1143

Arnau, sacristà de Sant Joan, dóna als esposos Pere de Folcrada i Maiasendis les terres anomenades Comes de Alod, situades prop de la casa de la Folcrada, en servei de Sant Joan i pagant un cens anual.

«Actum est hoc XI° kalendas augusti, anno VI regnante Leduycho iuniore.
Raimundus sacerdos... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 112.

51

1143-1144

«Dominus Pontius abbas Sancti Iohannis concedit Guillelmo, baiulo de Biania, et Petro eius filio, medium mansum de Vernedes quod ita solvat censum consuetum, anno VII° regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 12.

52

28 desembre 1144

Bernat Gaucelm reconeix a l'abat Ponç i als canonges de Sant Joan que té l'església de Sant Pere de Tellet per concessió dels seus antecessors, que és pròpia del monestir i que per ella és obligat a donar alberg a l'abat un cop a l'any.

«Anno dominice incarnationis M^oC^oXL^oIIII^o... Actum est hoc V^o kalendas ianuarii, anno VII regnante Leudoycho iuniore.
Raimundus sacerdos... scripsit.»

*O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, -
Llib. Can. 1, sac IV, n. 38.*

53

21 abril 1145

Els esposos Perella i Corduvana, amb llurs fills Ramon i Perella, ofereixen al monestir de Sant Joan l'església que han fet construir a l'alou de Perella, propi de

l'esmentat monestir. L'església queda sota el govern del rector de Sant Joan i Pau, que nomenarà el capellà que l'ha de servir. Els fundadors es reserven el dret de patronat.

«Quod est factum XI° kalendas may, anno VIII° regni Ledovichii iunioris. Raimundus sacerdos... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 178. – Llib. Can. I, sac IV, n. 22.

54

1145-1146

«Mansus Molinell stabilitur et facit pro perna sex denarios censuales et de spletis panis et vini tasquam, et mansus de Ponto iura consueta, tempore domini Pontii episcopi dertusensis et huius monasterii abbatis, anno VIII° regnante Ludovico rege iuniore, et vide aliud stabilimentum confectus anno XXXIII° regis Ludovici iunioris.»

Llib. Can. I, sac IX, n. 41.

55

1148-1150

«Testamentum Bernardi Iohannis de Salis; elegit sepeliri in hoc monasterio cui legavit quinque mansus situs in parrochia Sancti Andrehe de Bastracano, scilicet mansum de Lecithes, et illum quem tenet Arnaldus de Villa, et illum de Fonte, et illum de Rovira, et legavit altari Beate Virginis unam cortinam et ad crucem Sancti Iohannis omnes suos lapides preciosos et monasterio unum sarracenum cum una sarracena, anno XIII° regnante Ludovico iuniore, et est aliud instrumentum eiusdem continentie, scilicet confecto eius die sed anno XII°».

Llib. Can. I, sac XVIII, n. 2.

56

1 juny 1148-1153

«Ecclesia Sancti Petri de Lileto, alias Tilieto, confertur per dominum Pontium huius monasterii abbatem Berengario de Canneto huius monasterii canonico, sub certa forma et conditione, et hec ecclesia tenebatur ad albergam domino abbati faciendam, anno incarnationis dominice M^oCL^oIII^o kalendas iunii, anno XI° regni regis Ludovici iunioris.»

Llib. Can. I, sac IV, n. 46

27

57

4 setembre 1148

Acord entre l'abat Ponç i els homes de la Vall de Sant Joan, d'Ogassa, de Surroca i de Segúries que han de donar garbes de civada al monestir de Sant Joan. Aquests últims només hauran de donar anualment un sexter de civada, des de la festivitat de sant Feliu a la Mare de Déu d'agost.

«Actum est hoc II nonas septembris, anno XII° regni Leudovici regis iunioris. Bernardus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 205. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2238. – Llib. Can. 1, sac VI, n. 82.

58

6 juliol 1149

Ponç, abat de Sant Joan, amb el consentiment de l'almoiner Berenguer de Bianya i dels altres canonges, dóna a Berenguer Rovira la terra de Plarrodó, amb la condició de lliurar part dels fruits al monestir, la qual, a la seva mort, retornarà en poder de l'almoiner.

«Actum est hoc II° nonas iuli, anno XII° regnante Leduycho iuniore. Raimundus sacerdos et scriba... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins dels segles x-xii, pergami n. 26 Ø. – Canalars Almoina, fol. 2.

59

10 desembre 1149

Arnau, sacrista, d'acord amb l'abat Ponç i els canonges de Sant Joan, dóna a Pere, fill de Maria, i a la seva muller Beatriu l'honor de Defensa que havia estat de Pere Guifred, una part de la dominicatura de Vigal, prop el riu Arçamala, una peça de vinya anomenada Barrichona, a Senaruç, i la batllia de la sagristia. N'hauran de pagar censos i part dels fruits, i rep vint-i-cinc sous.

«Actum est hoc III° idus decembris, anno X^oIII^o regnante Leduycho iuniore. Raimundus sacerdos et scriba... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 201.

60

27 febrer 1150

«...ista ecclesia <Sancti Petri de Talleto> in presentia domini episcopi elenense diffinitur huic monasterio per Gaucelinum de Taleto, et notantur ea omnia que dicta ecclesia habet quo ad proprietates, et ipse Gaucelinus recipit ab ipso domino Pontio abbate huius monasterii aliqua in feudum et debet recipere a dicto Gaucelino albergam pro se et servis suis, ... tercio nonas marcii, anno incarnationis dominice M^oCL^o, et est aliud simile et duplicatum instrumentum.»

Llib. Can. 1, sac IV, n. 38.

61

27 febrer 1150

Arnau, sacrista de Sant Joan, d'acord amb l'abat Ponç i els altres canonges, dóna a Bernat de Senaruç una peça de terra anomenada Pla Guitard i la dominicatura de Marungs, amb el dret de construir-hi un molí, a condició de donar part dels fruits i un cens anual al monestir, i rep cinc sous.

«Actum est hoc III° kalendas marcii, anno XIII° regnante Leduycho iunior. Raimundus sacerdos et scriba... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 93.

62

2 novembre 1150

A petició de l'abat Ponç, Pere bisbe d'Osona, Berenguer bisbe de Girona i Guillem bisbe de Barcelona, en presència dels abats de Ripoll, de Sant Ruf d'Avinyó, d'Arles i de Besalú, després de consagrar l'església del monestir, confirmen tots els seus béns.

«Anno ab incarnatione domini nostri Iesu Christi millesimo CL, era MCLXXXVIII, indictione XIII, quarto nonas novembris, feria V...

Scripta per manus Arnalli presbyteri et monachi...»

O: Es conservava a l'Arxiu del monestir de Sant Joan de les Abadesses on el copià Villanueva. – Còpia de l'any 1359 signada per Arnau Martí, notari de Sant Joan: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 4 ap. 5, Carpeta 41.-Text publicat per VILLANUEVA, Viage VII, ap. XIX, tret de l'original, i per MONSALVATJE, Colecció XI, n. 501, tret de Villanueva. – Llib. Can. 1, sac I, n. 1 i 10.

63

1150-1151

«Poncius de Vilario vendit domino Poncio abbati huius monasterii totam illam duodecimam partem de vino quam recipiebat in parrochia Sancti Salvatoris de Biana, precio LX solidorum bisuldunensis monete, anno XIII° regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 15.

64

1150-1151

«Raymundus de Fontibus in vim permutacionis facte inter eum et dominum Poncium huius monasterii abbatem concedit dicto domino Pontio et huic monasterio terciam partem decimi vini quam recipiebat in parrochia Sancti Salvatoris de Biana, et dictus abbas eodem titulo concedit dicto Raymundo mansum de Remestis integre acque se obligat, anno XIII° regnante Ludovico iuniore.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 15.

65

1150-1151

«Raymundus de Puigperdines comunat cum domino abbate huius monasterii, quia donat titulo permutacionis huic monasterio totam illam partem terciam decimi de vino quam percipiebat in parrochia Sancti Salvatoris de Biana, et dominus abbas concedit dicto Raymundo de Puigperdines, <et> donat mansum de Podio et totam partem decimi de tot blat mansi de Remestis et quedam alia, anno XIII° regni Ludovici iunioris.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 16.

66

26 gener 1151

L'abat Ponç, amb el consentiment dels clergues de Sant Joan, dóna a Bernat Vinya i als seus successors els drets que el monestir de Sant Joan té en els masos de Bernat Martí i Carcasses, i rep cent sous de Besalú.

«Actum est hoc VII kalendas februarii, anno XIII° regni regis Leudovici iunioris. Bernardus sacerdos scripsit.»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 232. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2239. – Llib. Can. 1 sac VI, n. 99.

67

28 abril 1151

Els esposos Bernat Gonball i Saurina, amb llurs fills Gonball i Bernat, alliberen els seus homes de tots els seus serveis, exceptuats els del castell, dels molins i dels tancats, i es comprometen a donar-los menjar i beure quan siguin als molins. En compensació reben vuitanta sous de moneda barcelonesa.

«Actum est hoc IIII kalendas mai, anno X^oXIII^o regnante Leduvico regi iunioris. Raimundus levita scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 6 Ø.

68

1154-1155

«Deffinició facta per comitem barchinonensem inter abbatem Sancti Iohannis et abbatem Rivipulli super quibusdam mansis de quibus propter antiquitatem nulla potest habere noticia, anno XVIII° regnante Ludovico rege».

Llib. Can. 1, sac XIV, n. 12.

69

19 novembre 1154

Almodis, vescomtessa de Bas, en remei de l'ànima del seu marit Ponç de Cervera, i d'acord amb el seu testament, renuncia a la recepció del forment que injustament rebia dels homes de la parròquia de Sant Julià de Vallfogona, i rep en recompensa tres-cents sous de Besalú, que fa servir per redimir l'honor de Maià. El batlle de la vescomtessa rep trenta sous dels esmentats homes.

«Actum est hoc XIII kalendas decembris, anno XVIII regni regis Leudovici iunioris.

Iordanis levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 279. – Còpia del segle XII: ACA, Perg Ramon Berenguer IV, n. 279^{dup} – Llib. Can. 1, sac XII, n. 79.

70

4 febrer 1156

El sacrista Arnau, amb el consentiment de l'abat Ponç i dels seus canonges de Sant Joan, renuncia a part dels censos que Peronella Ges i el seu fill fan per l'honor que posseeixen, i rep quinze sous de Besalú.

«Actum est hoc II nonas februarii, anno XVIII regni regis Leudovici iunioris. Guilelmus sacerdos... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 224.

71

10 febrer 1156

Arnau de Lerç i Ramon de Vilademuls, jutges, per mandat de Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona i príncep d'Aragó, manen a Ramon Maureia que doni a l'abat Ponç de Sant Joan la quinta part de cent mancosos i que recuperi la quinta part dels alous de Ges i de Negós, a la vall de Sant Joan. La resta ha de ser lliurada al monestir de Sant Joan.

«Actum est hoc in Helenensi ecclesia, IIII idus februarii, anno ab incarnatione domini C°L°VI° post millesimum.

Iordanis levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV n. 300. – Llib. Can. 1, sac VI, n. 8.

72

3 setembre 1156

Guillem de Pedrera reconeix que l'honor que té a Pedrera (vall de Ribes) és propi del monestir de Sant Joan, i es compromet a pagar un cens anual a l'abat Ponç i als canonges del monestir.

«Actum est hoc III nonas setember, anno XX regni regis Leudovici iunioris. Iordanis levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 290. – Llib. Can. 1, sac XVI, n. 11.

73

5 abril 1157

Guillem, abat de Sant Feliu (de Guíxols), Borrell, Arnau de Lerç i Dalmau de Pedratallada, jutges per mandat de Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona i príncep d'Aragó, ordenen a Gauceran de Sales restituir a l'abat Ponç de Sant Joan l'honor d'Ogassa que Arnau Joan i Berenguer Arnau, el seu pare i el seu avi, havien donat al monestir de Sant Joan.

«Anno dominice incarnationis C^oL^oVI^o post millesimum...

Ascriptum est hoc iudicium apud Gerundam et datum per manum Borrelli iudicis, nonas aprilis, anno XX regni regis Leudovici scripsit...

Iordanis levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 304. – Còpia del segle XII signada per Guillem sacerdot: ACA. Perg. Ramon Berenguer IV, n. 304^{dup}. – Llib. Can. I, sac VIII, n. 4

74

24 maig 1157

El bisbe Pere i els canonges de la Seu d'Osona reconeixen que l'església de Sant Martí d'Ogassa és pròpia de l'abat Ponç i dels canonges de Sant Joan de Ripoll.

«Anno dominice incarnationis C^oL^oVII^o post millesimum.

Actum est hoc VIII kalendas iunii, anno XX, regni regis Lodovici iunioris.

Raimundus sacerdos... scripsit...»

O: ACA, Perg. Ramon Berenguer IV, n. 307. – Text publicat per MONSALVATJE, Colección XV, n. 2241. – Llib. Can. I, sac IV, n. 23.

75

22 octubre 1158

Els germans Pere de Sala i Joan de Surriba, d'acord amb llurs famílies, donen al monestir de Sant Joan de Ripoll i al seu sacrista Arnau l'església de Sant Martí de Puigmal, i a Guillem, el seu sacerdot, una casa que els seus antecessors havien construït junt a l'esmentada església i en un alou del monestir, i reben setze sous.

«Actum est hoc XI kalendas novembris, anno XX^oII^o regnantge Leudovico iuniore.

Bernardus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 104

76

1158-1159

«Deffinicio alodii de Carcasses et eorum que tenebat Arnalde de Chudines in ipso Carcasses, facta per Bernardum de Balbs huic monasterio et domino Pontio abbati, anno XXII° regni regis Ludovici iunioris.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 12.

77

31 desembre 1161

Ponç, abat de Sant Joan, d'acord amb l'alominer Berenguer i els altres canonges, dona a Pere Riera i al seu fill Ermengol l'honor de Plarrodó, amb la condició de pagar a l'almoiner del monestir part dels fruits i un cens anual.

«Actum est hoc II kalendas ianuarii, anno XX^oV^o regni regis Ludovici iunioris. Guilelmus levita scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 25 Ø. – Canalars Almina, fol. 2.

78

1161-1162

«Baiulus parrochie Sancti Martini de Sorrocha fatetur se non potuisse optinere certas exacciones quas ab ipsis rusticis infra baiulia constitutis exigebat nisi spadalam de vaccis que moriuntur et collum porchi quando Sanctus Iohannes recipiet servicium de Pasques, anno XXV° regis Ludovici iunioris et ab incarnatione domini M^oCLXII^o.»

Llib. Can. 1, sac VII, n. 4.

79

1162-1163

«Due petie de terra site in parrochia Sancti Petri de Rivopullo donantur privato, anno XXVI° regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac XIV, n. 13.

80

1162-1163

«Terra venditur sub directo dominio elemosinarii, sed non comprehendo ubinam sit, anno XXVI° regnante Ludovico rege».

Canalars Almoina, fol. 14.

81

25 gener 1163

Berenguer Canyelles, d'acord amb la seva mare Miracleta, empenyora a Arnau Aiguanegra, per cent sous de Besalú, tots els censos i drets que té en dos masos del Rigat, a la parròquia de Sant Julià de Tregurà.

«Actum est hoc VIII° kalendas februarii, anno XX^oVI^o regni Leduici regis iunioris.

Iohannes diachonus... scripsi...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 271 Ø. – Llib. Can. 1, sac XX, n. 5

82

1164-1165

«Petia de terra afrontata que dicitur esse in Codnaminis de Solans donatur per en Negons et unum alium elemosinario ad usum pauperum, anno XXVIII° regnante Ludovico rege.»

Canalars Almoina, fol. 14.

83

1164-1165

«Capellanus ecclesie de Junetis testatur et dimittit medietatem omnium suorum bonorum huic monasterio, anno XXVIII° regni regis Ludovici iunioris».

Llib. Can. 1, sac IV, n. 99, fol 157v.

84

18 agost 1164

L'abat Ponç, d'acord amb el sacrista Arnau i els altres canonges de Sant Joan, a petició de Beatriu Fàbrega i del seu fill Arnau, i de Guillem Baricó, determina que els primers tinguin el mas Planes, i Guillem Baricó i els seus successors la coromina anomenada Vinyal, prop el riu Arçamala, per la qual hauran de pagar anualment part dels fruits i un cens al monestir de Sant Joan.

«Actum est hoc XV kalendas september, anno XXVIII Leudoico iuniore regnante.

Guilelmus levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 17.

85

2 novembre 1164

A petició de l'abat Ponç i dels canonges de Sant Joan de Ripoll, Pere bisbe d'Osona i Guillem bisbe de Girona consagren l'església de Sant Miquel de l'infermeria del monestir.

«Anno ab incarnatione domini nostri Ihesu Christi millesimo C°LX° IIII°, era M°CC°II°, indicatione XII°, IIII nonas november...

Guilelmus presbiter scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 19. – Text publicat per MONSALVATJE, Colecció XV n. 2242. – Llib. Can. 1, sac 1, n. 25. – Reproducció fotogràfica: E. JUNYENT, El monestir, p. 59.

86

11 abril 1165

L'abat Ponç i els canonges de Sant Joan donen a Beatriu i al seu fill Arnau Ferrer el dret d'impedir la construcció de fargues des del torrent del Cuvilar fins al torrent de Canalera i des de la font de Negós fins al Brocà, i els confirmen la possessió de tota aquesta zona sota el poder directe del monestir de Sant Joan, per la qual concessió reben vint sous.

«Actum est hoc III idus aprilis, anno XXVIII regni regis Ludovici iunioris.

Petrus levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 24. – Llib. Can. 1, sac V, n. 111.

87

29 setembre 1166

Gauceran de Sales restitueix al monestir de Sant Joan i a l'abat Ponç, bisbe de Tortosa, l'església de Sant Martí d'Ogassa, amb tots els seu béns.

«Actum est hoc III kalendas october, anno XXX° regni regis Ludovici iunioris. Guilelmus Geraldii levita... scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 37^{dup} i 37^{rip}. – Còpia del segle XII: ACA, Perg. Alfons I, n. 37. – Text publicat de l'original: MONSALVATJE, Colecció XV, n. 2243. – Llib. Can. I, sac IV, n. 24, i sac VIII, n. 4.

88

1168

«Mansus Sarradell de Fagonela in Sarroca diffinitur domno abbati Sancti Laurentii de Monte per Raymundum de Basso, anno incarnationis dominice M^oCLXVIII^o Ludovici regis XXXII°»

Canalars Almoina, fol. 6v.

89

1168-1169

«Donacio de duobus mansis sitis in parrochia Sancte Cecilie de Sadernes facta per fratres, fiat et ut duo de dictis mansis per nepotem amborum facta in alodium, anno XXXII° regis Ludovici; est aliud simile instrumentum.»

Llib. Can. I, sac XVIII, n. 3.

90

8 març 1168

Bernat de Balbs i la seva mare Saurina donen a l'abat Ponç i als clergues del monestir de Sant Joan l'alou de Carcasses que té Arnau Codines, i reben en paga vint-i-cinc sous de Besalú.

«Actum est hoc VIII° idus marci, anno XXX^oI^o regni regis Leudovici iunioris. Bernardus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 52.

91

17 novembre 1168

Ponç, bisbe Tortosa i abat de Sant Joan, a petició de Guillem, bisbe de Girona, després de consagrar l'església a honor de Sant Valentí, màrtir i prevere, a la parròquia de Sant Cristòfol de Beget, al vilar d'Arçà, comtat de Besalú, que els habitants del lloc havien construït amb les seves almoines i esforços, posa en anatema els qui s'atreveixin a violar els drets d'aquesta església, i absol de quinze dies de penitència els qui col.laborin amb els seus donatius a mantenir-hi el culte.

«Anno dominice incarnationis M°C°LX°VIII°, regnique regis Ledovici iunioris XXX°II°, XV° calendas decembris...

Sig+num Vincencii diachoni qui hoc scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 63. – Llib. Can. I, sac IV, n. 39.

92

1169-1170

«Terre et mansus situs in termino parrochie Sancti Vincencii de Podiomalo stabilitur et tenetur sub directo dominio capelle de Curtis, anno XXXIII regnante Ludovico rege.»

Llib. Can. I, sac XIII, n. 16.

93

22 abril 1170

Bertran, vidu, canvia amb Arnau Vinya i la seva muller Guillerma, germana de l'esmentat Bertran, la borda que té al Torrent, a la vall de Sant Joan, que havia estat de la seva muller Jordana, per la trilla de Sels, i en compensació rep seixanta sous.

«Actum est hoc X kalendas mai, anno XXX°III° regni regis Leudovici iunioris. Sig+num Guilelmus sacerdos et scriptor.»

O: ACA, Perg. Alfons I, n.80. – Llib. Can. I, sac V, n. 86.

94

24 novembre 1170

Guillem, bisbe de Girona, a petició de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant

Joan, després de consagrar l'església de Sant Salvador de Bianya, al comtat de Besalú, li dóna els delmes, primícies i oblacions dels fidels del terme parroquial que se li assigna.

«Anno incarnationis dominicae M°C°LXX°...

Scripta hec dos VIII kalendas decembris.

Bernardus levita... scripsi...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 97. – Text publicat per MONSALVATJE, Colecció XV, n. 2245. – Llib. Can. 1, sac IV, n. 31.

95

1171-1172

«Testamentum Raymundi de Molon. Legavit huic monasterio L solidos et partem unius alodii siti in Sahorra, anno XXXV° regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac XI, n. 4.

96

1171-1174

Decret de Guillem, arquebisbe de Tarragona i legat papal, pel qual, a petició de Ponç, bisbe de Tortosa, i dels canonges de Sant Joan, ordena a Pere de Milany que, sota pena d'excomunió, els retorni l'honor d'Ogassa que injustament posseeix per concessió de Gauceran de Sales.

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins dels segles X-XII. Ha perdut el segell arquebisbal que portava.

97

1172

«Mansus de Puig situs in parrochia Sancti Petri de Rivopullo sub dominio directo domini abbatis Sancti Iohannis conceditur per dominum abbatem Pontio de Comes, et debet solvere unam pernam, novem denarios et XVIII° ova, anno M°CLXX secundo, regni Ludovici iunioris anno XXXV°.»

Llib. Can. 1, sac XIV, n. 14.

98

8 maig 1172

Joan Rovira i la seva muller Maria, amb el consentiment de Berenguer, cambrer de Sant Joan, venen una devesa i una vinya a l'almoiner de l'esmentat monestir, per cent sous.

«Actum est hoc VIII° idus mai, anno XXX^oV^o regni regis Leudovici iunioris. Sig+num Guilelmus sacerdos et scriptor... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins dels segles x-xii, pergami n. 145 Ø. – Canalars Almoina, fol. 14.

99

11 setembre 1172

Testament de Goaudus de Curull. Fa llegats a Santa Maria de Ripoll, a la Seu de Vic, al monestir de Casserres, a Sant Andreu de Vesolà, a Sant Pere de Torelló, i deixa al monestir de Sant Joan el dret de rebre dues gallines anualment dels molins de Bosquerós. Al seu fill Bernat li deixa els castells de Curull, de Torelló i de Doscastells, i assigna béns als altres seus fills i a la seva muller.

«Actum est hoc testamentum III idus septembris, anno XXX° VI° regnante rege Lodovico iuniore».

Còpia Coetània: ACA. Perg. Alfons I n. 129. – Llib. Can. I, sac XIII, n. 173.

100

1173

«En lo any MCLXXIII, VI idus aprilis, Guillem, fiel alodial de Mossen Ponç son abbat, promet al dit abbat que li sera bo e fel de sa vida he de son corp, exceptat lo castell del Crexell, de Calabuig i de tota sa honor que te he per avant adquirira en bona fe he sens angany, e li donara la potestat pogas per quantes vegades lon requiria e los puigs e roques he forces que son de dit Castell de Melany he la roqua de Laerts he Puig del Clavell e de Terram (?), he que no y edificara ne fara edificar ans li donara la potestat pogat, tots temps lo requirira e li deffensara e li ajudarra com quis vulla en fara sarvi acte e los per Ponç prendra.»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, «Memorial de documents referents al Castell de Milany», fols. 4-4^v.

101

28 abril 1173

Els esposos Bernat Costa i Peronella, i el seu fill Guillem, venen a l'almoïner Bernat una peça de terra situada prop del mas Rodlan, per trenta-nou sous, una mitjera d'ordi i objectes personals.

«Actum est hoc IIII kalendas mai, anno XXX^oVI^o regni regis Ludovici iunioris. Arnallus subdiachonus... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins dels segles x-xii, pergami n. 166 Ø.

102

20 gener 1174

«...eadem ecclesiam <Sancti Petri de Talleto> conceditur, donatur et laudatur per Guillelmum episcopum elenensem huic monasterio, XIII kalendas febroarii, anno M^oCLXXIII^o, in transumpto huius instrumenti autentico...»

Llib. Can. 1, sac IV, n. 38.

103

12 desembre 1174

Els esposos Guillem de Crexell i Adaledis, i Dalmau de Milany i Berenguera, junt amb Dalmau, fill d'aquests dos últims, estableixen a Arnau i a la seva muller Maria el mas Torrent de la parròquia de Santa Margarida de Capdagés, comtat d'Osona, que ja tenien des del temps de Pere Arnau, avi de l'esmentada Maria, amb la condició de pagar tots els censos i usàtics a ells i al monestir de Sant Joan, i reben quatre sous de moneda barcelonesa.

«Actum est hoc II idus decembris, anno XXXVIII regis Ledovici iunioris. Ferrarius presbiter... scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 159. – Llib. Can. 1, sac XIII, n. 18.

104

20 gener 1175

L'abat Ponç, bisbe de Tortosa, amb el consentiment dels canonges de Sant Joan,

dóna a Arnau, batlle d'Estegal, part dels rèdits de la seva batllia, a condició de pagar cada any al monestir quinze mitgeres de forment.

«Actum est hoc XIII kalendas februarii, anno XXXVIII regni regis Ludovici iunioris.

[Petrus levi]ta scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 165. – Còpia de l'any 1319, signada per Ramon Guillem, notari de Puigcerdà: ACA, Perg. Alfons I, n. 165^{dup}. – Llib. Can. 1, sac XVI, n. 15 i 16.

105

20 octubre 1175

Els esposos Guillem Esteve de Negons i Beatriu, Pere Poch i Arsendis, donen a Bernat, almoiner de Sant Joan, una peça de terra situada a prop de la Coromina de Sant Joan, i reben cinc sous de moneda de Besalú i dotze diners i una flassada, respectivament.

«Actum est hoc XIII kalendas november, anno XXX^oVIII^o regni regis Ludovici iunioris.

Petrus levita scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins dels segles X-XII, pergami n. 179 Ø.

106

1176-1177

«Testamentum Otoni filii Bernardi Iohannis de Salis. Elegit cum manumisoribus (?) in hoc monasterio sepeliri, cui legavit medietatem mansi de Infra Petris quem vocant Camp Comum, anno XXXX regni Ludovici iunioris.»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 4.

107

1176-1177

«Berengarius de Moyo, titulo pignoracionis, obligavit et tradidit huic monasterio mansum de Arsia per summa trecentorum trigintta solidorum valencium quinquagintaque morabatinos lupinos, anno XXXX° regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac XI, n. 5.

108

1176-1177

«Arnallus et Berengarius de Moyo de Arçia intercessu domini Poncii abbatis faciunt pacem et Berengarius ratificat et approbat donacionem quam huic monasterio fecit dictus Arnallus de ducentos solidos et de mansu de Sala sito in parrochia Sancti Martini de Torayes, et de donacione quam fecit altario beati Jacobi de alodio de Sadernes et de alodio de Lorech, anno XXXX° regnante Ludovico rege iunior.»

Llib. Can. 1, sac XI, n. 6.109

109

15 gener 1176

Decret de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, pel qual es determina que en els aniversaris de la defunció del benefactor Pere de Mataplana, ardiaca d'Elna, l'almoïner doni pans d'ordi, carn i vi a trenta pobres, i se li assignen béns per fer aquesta almoïna.

«Actum est hoc XVIII kalendas februarii, anno incarnationis dominice M^oC^oLXX^oV^o.»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins dels segles x-xii, pergami n. 354 Ø.

110

20 febrer 1176

Els esposos Arnau Vinya i Guillerma donen al monestir de Sant Joan i a l'abat Ponç, bisbe de Tortosa, la borda de Torrent que havien comprat per cent sous a Pere Bertran, germà de l'esmentada Guillerma, i la trilla de Fels que tenien per herència, i es comprometen a pagar un cens anual.

«Actum est hoc X kalendas marcii, anno XXXVIII regni regis Ludovici iunioris. Guilelmus Geraldii levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 195. – Llib. Can. 1, sac VI, n. 26.

111

26 abril 1176

Els esposos Joan Ramon i Guillerma, amb llurs fills Arnau, Ramon, Maria i Ermessèn, donen a Gil Clerà i a la seva muller Maria una peça de terra situada prop el riu Ter, junt a les terres dels donadors i les d'Arnau Clerà, amb la condició de donar cada any la meitat dels fruits i respectar els drets que hi té el monestir de Sant Joan.

«Actum est hoc VI kalendas madii, anno XXXVIII regni regis Ludovici iunioris Geraldii levite qui hoc scripsit...»

O: ACA. Perg. Alfons I n. 204. – Llib. Can. 1, sac V, n. 33.

112

27 setembre 1176

Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, per consell de Berenguer, arquebisbe de Tarragona, i amb el consentiment dels canonges de Sant Joan, infeuda a Pere de Milany el mas de Cella, a Llaers. Ho fa per regradar-li l'interès que ha tingut a ajudar el monestir.

«Actum est hoc V kalendas october, anno XL regni regis Leudovici iunioris. Petrus levita scripsit...»

O: ACA, .Perg. Alfons I, n. 210 i 210^{dup}. – Llib. Can. 1, sac XIII, n. 17.

113

1177

Els esposos Aranu Planter i Beatriu venen a Guillem Fexa i a la seva muller Berenguera dues peces de terra situades a la parròquia de Santa Maria de Bolós, al Clot de les Planes i al Clot de Palom (?), per cinc sous i un cens anual de tres diners.

«Acta carta anno ab incarnatione Christi MCLXXVII, Ledovici vero regis XL.»

Còpia del segle XIII: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 16 Ø.

114

1177-1178

«Baiulus de Rocabruna facit huic monasterio quia relaxat iura ad baiulum per-

tinencia super manso de Bocabortela in quo baiulus nichili percipit, habuit propterea unum asinum, anno XXXX primo regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac XI, n. 7.

115

1177-1178

«Inpignoracio mansi de Arça et donacio trium parcium mansi de la Sala, quod est situm in parrochia Sancti Martini de Torayes, facta anno XXXX primo regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac XI, n. 8.

116

1 abril 1177

El batlle Bernat Olina i els seus venen a Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, una casa per servir de celler, per cinc sous, i es compromet a construir-hi un pòrtic de fusta cobert de teules.

«Actum est hoc Kalendas aprilis, anno XL regni regis Leudovici iunioris. Petrus levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 219. – Llib. Can. 1, sac X, n. 19. En aquest regest l'abat Isalguer identifica Bernat Oliva com a batlle de Bianya.

117

14 novembre 1177

Decret de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, que regula les distribucions canòniques d'ous, raïms, pebre, sagí, faves i formatge que el prepòsit ha de fer durant l'any, i li assigna les capellanies de Sant Pere de Mogrony, de Sant Bartomeu de Llaers i de Sant Julià de Vallfogona, i el mas de Pere Rourebella, per fer aquest servei als canonges.

«Statutum est hoc decretum sive stabilimentum XVIII kalendas december, anno M°C°LXX°VII° dominice incarnationis.»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 228. – Còpia del segle XIV: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, Consueta de la Pabordia Major fol. 9 – Llib. Can 1, sac IV, n. 3.

118

14 novembre 1177

Decret de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, que determina el que han de menjar els canonges quan les més importants festes del santoral esdevenen en divendres i dissabte, seguit d'un apèndix, afegit posteriorment, on s'especifica qui ha de pagar les porcions canòniques quan algunes festivitats s'escauen en dies de rogatives i de tèmpestes i quan la festa de l'Anunciació se celebra després de Pasqua.

«Sanccitum est et comuni decreto... XVIII° kalendas decembris, anno M^oC^oLXX^oVIII^o dominice incarnationis.

Ego Petrus sacerdos... scripsi.»

Còpia del segle XIV: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, Consueta de la Pabordia Major, fol. 9.

119

18 novembre 1177

Maria, senyora de Perelada, dóna al monestir de Sant Joan, a Ponç, bisbe de Tortosa i abat, i a la seva comunitat el mas Prat de la parròquia de Sant Martí de Perelada, com a alou.

«Actum est hoc XIII kalendas december, anno ab incarnato dei filio M^oC^oLXX^oVII^o.

Sig+num Guilelmi sacerdotis Sancti Pauli scriptoris.»

Còpia de l'any 1233, signada per Berenguer levita, scriptor de Sant Joan: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 326 Ø. – Còpia de l'any 1259: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 332 Ø.- Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 5 – Llibre de la Sivella, fol. 16.

120

19 març 1178

El sacrista Blanquer commuta amb l'abat Ponç, bisbe de Tortosa, l'alou de Saorra que Arnau Molló havia donat per mantenir una llàntia davant l'altar de Sant Jaume del monestir de Sant Joan, per la dècima de Gudanes que té Ermengol Riera, i li dóna quinze sous.

«Actum est hoc XIII kalendas aprilis, anno XLI regni regis Leudovici iunioris. Petrus levita scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 99.

121

15 abril 1178

Els esposos Ramon Guàrdia i Marquesa amb llur fill Ponç retornen a Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, i al monestir el mas Fag de la parròquia de Sant Martí del Puigmal i reben cent sous de moneda barcelonesa.

«Facta est karta huius donationis sive oblationis X^oVII^o kalendas maii, anno regis Ludovici iunioris XL^ol^o.

Petrus levita... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 55.

122

1179-1180

«Arnaldus de Vinea intuitu certorum dampnorum eius in curia per missu (?) huic monasterio illatorum, remittit monasterio omnia nemora et eorum custodiam et forestiam que consistunt de Collo de Penediç et flumine Ticeris usque ad flumine de Tolosa, tempore domni Pontii dertusensis episcopi et huius monasterii abbatis, anno M^oCLXXVIII^o et regni Ludovici iunioris anno quadragesimo tercio.»

Llib. Can. 1, sac IX, n. 46

123

1179-1180

«Mansus de Cursach (?) siti in parrochia de Seguriis debet solvere preposito Sancti Iohannis porcum canonicalem in festo Omnium Sanctorum aut duos solidos pro porco. Convencio facta per dominum Pontium episcopum dertusensem et abbatem Sancti Iohannis, anno XXXX tercio regnante Ludovico iuniore.»

Llib. Can. 1, sac IX, n. 42.

124

1179-1180

«Baiulia de Podiomalo venditur et evacuatur per Geribertum de Perdinella et fratrem eius domino Poncio huius monasterii abbati, et huius monasterii recipit LXX

et unum solidos monete Barchinonensis, anno XXXXIII° regnante Ludovico rege iuniore.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 74.

125

30 maig 1179

Publicació del testament de Ramon de la Guàrdia. Fa llegats a Santes Creus, al Temple, i a les seves filles Guillerma, Berenguera i Estefania, i deixa la meitat del bosc de Puigmal a Sant Joan de Ripoll.

«Actum est hoc III kalendas iunii, anno [ab] incarnato dei filio M^oC^oLXX^oIX^o. Sig+num Guilelmi sacerdotis... perscripsi...»

Còpia de l'any 1181, signada per Guillem Gerald sacerdot: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, s/n. – Còpia de mitjan segle XIII, signada pel prevere Joan: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, s/n.

126

25 octubre 1179

«Institutio et dotacio senescallie in qua continentur ea omnia que recipere debet et a quibus, VIII° kalendas novembris, anno MCLXXVIII^o. Fuit facta per dominum Pontium episcopum dertusensem et abbatem huius monasterii.»

Llib. Can. 1, sac IV, n. 2.

127

1180

«Rex Alfonsus concedit Guillermo Raymundo quod eius vicarii et officiales non intrent in terminis, castris et aliis dicti Guillelmi Raymundi nisi post faticam, etsi non videtur nec apparet quis sit iste Guillelmus Raymundus, sed arbitror quod nichili ad monasterium cum ibi dicat tamen linatge (?) quod non convenit monasterio, anno MCLXXX^o.»

Llib. Can. 1, sac III, n. 7.

128

23 febrer 1180

«Mansus Arnaldi situs ad Gradum, in parrochia Beatorum Iohannis et Pauli, in alodium venditur per Bernardum de Perella Raymundo de Perella precio CL solidos, VII° kalendas marcii, anno XXXXIII° regnante Ludovico rege iuniore.»

Canalars Almoina, fol. 14.

129

13 maig 1180

Els esposos Arnau Planter i Beatriu venen a Guillem Fexa i a la seva muller Berenguera una peça de terra que tenen prop la seva casa, per tres sous i mig i dos sous de cens annual.

«Acta carta III idus maii, anno ab incarnatione Christi MCLXXX, Ledovici vero regis XL<III>».

Raimundus presbiter... scripsit...»

Còpia de mitjan segle XIII: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 16 Ø.

130

1181-1182

«Compositio et concordia secuta inter Bernardum de Spasen ex una et Petrum de Oliva de Tornariça ex altera super censibus Borde de Abeya Figaraça, anno M°CLXXX° primo.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 7.

131

1181-1182

«Arnaldus de Vinea et uxor sua diffiniunt et restituunt Petro Moreto medietatem vini et quidquid iniuste accipiebant in manso quem dictus Petrus inhabitat, anno M°CLXXX° primo.»

Llib. Can. 1, sac XIX, n. 5.

132

1181-1182

«Mansus de Fonte situs in villari de Bastracano sub directo dominio huius monasterii stabilitur et debet solvere de censu duas migerias de civada, duas mensuras de frumento, duo meliora (?) carnis et tasquam de pane et vino et terciam partem calcature, refeccionem baiulo, et casllanis mediam migeriam de suas, anno M°CLXXX primo.»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 6.

133

30 juliol 1181

Guillem de Tenes, a la presència de Pere, bisbe de Vic, i dels canonges osonencs, reconeix a Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, i als seus canonges, que reté injustament la batllia que el seu pare tenia a Vic i a Sant Joan, i aquests últims li tornen a encomanar amb la condició que pagui els rèdits corresponents i no la pugui transferir als seus successors.

«Actum est hoc III kalendas augusti, anno M°C°LXXX°I° ab incarnato dei filio. Petrus levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 318. – Llib. Can. 1, sac XIII, n. 166.

134

1182

«Vinea sita in loco vocato compestranum prope Villamfrancham confrontata datur in emphiteusis, et solvit quintam partem vindemie, anno M°CLXXXII°. Datur per dominum Poncium abbatem Arnaldo Faure.»

Llib. Can. 1, sac XVII, n. 32.

135

1 gener 1182

Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, d'acord amb els canonges del monestir, renuncia a favor de Guillem Od els drets que pot tenir en una pallissa que el monestir té, i rep deu sous de Besalú.

«Que est acta kalendas ianuarii, anno dominice incarnationis M°C°LXXX°I°, Guilelmus Geraldus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

136

29 gener 1182

Pere Rovira, per ordre del seu senyor Ponç de Guàrdia, es compromet a retornar a Sant Joan i a l'abat Ponç, bisbe de Tortosa, el bosc de Puigmal que li havia empenyorat Ramon de Guàrdia per vint morabatins, i rep de l'abat trenta sous de Besalú.

«Actum est IIII° kalendas febroarii, anno incarnationis dominice M°C°LXXX°I° Petrus levita scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

137

29 gener 1182

Ponç de Guàrdia confirma a Bernat Rovira la possessió de l'honor de la vall de Castellar que el seu germà Ramon de Guàrdia li havia canviat per l'honor de Sant Joan de Puigmal, i Bernat Rovira renuncia a tots els drets que té en aquest últim honor a favor de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, i del seu monestir.

«Actum est hoc IIII kalendas february, anno incarnationis domini M°C°LXXX°I°. Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

138

3 abril 1182

Bertran Olleoles dóna en esponsalici a la seva muller Ermessèn l'honor del Quer de la parròquia de Sant Miquel d'Avellanacorba, la tercera part del delme de la parròquia de Sant Miquel de Toralles i la meitat de tots els seus altres béns, exceptuat el mas Avellanacorba.

«<Actum est hoc> III nonas aprilis, anno ab incarnatione Christi MCLXXXII»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 89 Ø.

139

1183-1184

«Testamentum Eymerici de Sancto Laurencio, elegit sepeliri in hoc monasterio, cui legavit mansum de Campcomun situm in parrochia Sancte Marie de Entreperes per franco alodio et suum cavallum et XXXX solidos et totum spletum de Perdines, anno M^oCLXXXIII^o.»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 8.

140

1183-1184

«Compositio et concordia inter Raymundum de Sancto Laurencio ex una et Eymericum fratres secuta intercessio domini Poncii episcopi dertusensi et abbati Sancti Iohannis, et dictus Eymericus consentiente et aprobante dicto Raymundo, donat huic monasterio mansum de Campcomun situm in parrochia Sancte Marie de Entreperes per franco alodio, anno M^oCLXXXIII^o.»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 7.

141

24 febrer 1183

Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, d'acord amb els canonges del monestir i a petició de les germanes Maria i Guillerma Prat, dóna a Bernat Devesa i a la seva muller Alle una peça de terra del mas Prat a fi de canviar el camí públic, amb la condició de pagar un cens anual i el cens que les esmentades germanes pagaven pel mas Prat, i rep vint sous barcelonesos.

«Actum est hoc VI kalendas marcii, anno ab incarnatione domini M^oC^oLXXX^oII^o.

Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, s/n.

142

28 febrer 1183

«Dominus Poncius dertusensis episcopus et abbas monasterii Sancti Iohannis,

concedit ad emphiteusis baiuliam de Vinea et baiuliam de Vallefecunda, et continetur in isto instrumento quos et quantos redditus dictus baiulus debet percipere et stabilitur ad vitam et etiam quid facere tenetur, confectum secundo kalendas marci, anno M^oCLXXX secundo, et sunt tria instrumenta de huiusdem stabilimento, eiusdem die confecta et eiusdem continencie.»

Llib. Can. 1, sac XII, n. 111

143

6 agost 1183

Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, Hug de Mataplana i el prepòsit Berenguer, a la vila Monegals, a fi de solucionar les disputes que hi havia entre Gilibert de Perdinella d'una part i Artac de Monegals i Joan Ató d'altra sobre pastures i terres, delimiten les seves possessions i reben cent-quinze sous barcelonesos.

«Actum set hoc VIII° idus augusti, anno ab incarnatione domini M^oC^oLXXX^oIII^o. Petrus sacerdos scripsit...»

Còpia de mitjan segle XIII: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 355 Ø. – Còpia de mitjan segle XIII signada per Guillem, capellà de Mongrony i notari de Mataplana: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 362 Ø – Còpia de l'any 1317, signada per Arnau Torrent, notari de Sant Joan: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 362bis Ø. – Llibre de la Sivella, fol. 8.

144

1184

«Vinea sita in adiacencia Sancte Eulalie de Foliano, sita in loco vocato ad Gravel, sub directo dominio domini abbati, venditur; debet solvere de vino quartam partem, anno M^oCLXXXIII^o.»

Llib. Can. 1, sac XVII, n. 86.

145

27 gener 1184

Decret de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, que amb el consentiment de tots els canonges institueix l'ofici canonical del pietari, al qual són assignades les

capellanies de Sant Julià de Vallfogona, de Sant Bartomeu de Llaers i de Sant Pere de Mogrony i el mas de Pere de Rourebell a fi que proporcioni als canonges ous, formatges, raïms, faves, pebre, sagí i oli segons és determinat en el document n. 117 d'aquests regests. També se li assignen altres drets per poder-los donar, en festivitats, els formatges que el cellerer tenia obligació de proporcionar.

«Anno dominice incarnationis M^oC^oLXXX^oIIII^o... Actum est hoc VI° kalendas februarii.

Petrus sacerdos et canonicus... scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 379. – Còpia del segle XIV: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, «Consueta de la Pabordia Major», fol. 10.

146

20 setembre 1184

Publicació sacramental del testament de Pere de Milany. Volgué ser enterrat al monestir de Sant Joan, al qual deixà el mas Gés on habitava Bernat Seger. Llegà la resta dels seus béns als seus fills Guillem i Ramon.

«...decessit ab hoc seculo idus aprilis, anno domini MCLXXXIII. Facte sunt autem conditiones iste et ordinate XII kalendas october, codem anno quo supra.

Sig+num Andree sacerdotis qui hoc scripsit...»

Trasllat coetani: ACA, Perg Alfons I, n. 372. – Llib. Can. 1, sac XIII, n. 19.

147

1185-1186

«Baiulus de Vinea qui est in Vallefecunda nichil levare potest seu debet de spletis hic monasterio pertinentibus sine retrogarda; promittit quod non faciet ut rustici aliquid levent ad partem, providet fraudibus qui aduc non fuerunt propulsi, ymo dictis sumitur sub pena amissionis baiulie, anno M^oCLXXXV^o.»

Llib. Can. 1, sac XII, n. 147.

148

1186-1187

«Mansus de Scala stabilitur de novo dominum Poncium ad decimam et primiciam, et partem det quartam partem; creditur quod est in termino Castri de Laes; anno M^oCLXXXVI^o.»

Llib. Can. 1, sac XIII, n. 20.

149

27 juliol 1186

«Petrus de Melanno, canonicus gerundensis, diffinit et relaxat ecclesiam de Vallefecunda, ecclesiam de Laes et ecclesiam Sancti Petri de Mogron domno abbati et monasterio, VI° kalendas augusti, anno M^oCLXXXVI^o.»

Llib. Can. 1, sac IV, n. 30.

150

1187

«Dominus abbas ecclesie Rivipollensis donat privato totum illum honorem vocatum Startit situm, in Vallespirans, sub certis condicionibus, anno M^oCLXXXVII^o, et anno XVIII° regnante Philipo rege, et atende quod isto tempore abbas huius ecclesie dicebatur simpliciter abbas Rivipollense. Faciunt ista ad consilium Aldradii Anthonii (?) doctoris.»

Llib. Can. 1, sac XIII, n. 174.

151

1187-1188

«Mansus de Torrente qui dicitur Nared stabilitur sub directo dominio monasterii Bernardo et Petro (?) de Tirayes, vineam (?), uno molendino, pro quibus debet solvere unum mutonem, unam pernam, censuales XII denarios per quarta, et VIII° censuales per molendino, anno M^oCLXXXVII^o.»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 9.

152

1188

«Ortus situs al Tasqual stabilitur Ioanni de Fonte sub annuo censu duodecim denariorum, anno millesimo centesimo octuagesimo octavo.»

Llib. Can. 1, sac V, n. 34.

153

20 febrer 1188

Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, amb el consentiment dels canonges, dóna als esposos Arnau Soler i Bernarda i a llur fill Joan una peça de terra anomenada Choberticz, que havien comprat a Isarn d'Àrea, sota el domini directe del monestir.

«Actum est hoc X^o kalendas marcii, anno ab incarnato dei filio M^oC^oLXXX^oVII^o.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

154

8 març 1188

Els esposos Joan Riera i Estefania, amb el seu gendre Pere i la seva muller Lia, amb el permís d'Arnau, sacrista de Sant Joan, estableixen als esposos Ramon Subirads i Ricsèn, a Gramàtic i a la seva muller Miracle, una peça de terra situada a l'honor de Brocà, prop el riu Arçamala.

«Actum est hoc VIII° idus marci, anno ab incarnato dei filio M^oC^oLXXX^oVIII^o.
Petrus sacerdos Scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 509. – Llib. Can. I, sac V, n. 87.

155

18 març 1188

«Molendina duo sita in parrochia Sancte Marie de Lileto in loco vocato Mulinar de Helyes, iuxta quadram proprietatem (?) Sancti Iohannis, stabilitur per dominum abbatem et comunitatem Hugoni de Mataplana, ita quod illa teneat sub fidelitate Sancti Iohannis et eius ecclesie annuatim solvat in festo sancti Michaelis unam migeriam (?) de ordeí (?). XV <kalendas> aprilis, ab incarnato dei filio anno M^oCLXXXVIII^o.»

«Llibre de la Sivella», fol. 8.

156

4 juliol 1189

Ramon Salarebet i el seu germà el prevere Pere convenen a pagar un cens annual

a Guiribert i a Guillem de Perdinella pel mas Rovira de Mogrony, i reben una peça de terra situada a prop de la casa del prevere.

«Actum est hoc IIII nonas iulii, anno dominice incarnationis M°C°LXXX°VIII°, Philip<i>s rege VIII°.

Petrus presbiter... scripsit...»

Còpia de l'any 1309, signada per Guillem Ginebret, notari públic de Lillet: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 382 Ø.

157

7 setembre 1189

Arnau Rodland, amb el consentiment de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, i de la comunitat de Sant Joan, estableix a Pere Devesa la feixa del Pont, un hort situat sota els horts de Joan Puigrodon i Bernat d'Arçamala, prop del riu Ter, amb obligació de pagar un cens anual.

«Actum est hoc VI° idus setember, anno a incarnato dei filio M°C°LXXX°VIII°.

Petrus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 529. – Llib. Can. 1, sac V, n. 99. – Al revers, el pergami porta la donació feta d'aquestes terres per Pere Devesa a Guillerma Torte i a la seva filla Barcelona.

158

1189-1190

«Masoveria de Plana, subtus ecclesiam Sancti Martini de Tornariça venditur per Petrum baiuli Petro de Aulina, et tenebatur sub directo dominio Berengarii de Podioperdinarum, anno M°CLXXXVIII°.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 9.

159

1189-1190

«Venditio de masoveria de Restlusay (?); est a Tornariça, tenetur sub dominio Berengario de Podioperdinarum, anno M°CLXXXVIII°, appellatur la Plana.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 9.

160

1190

«Testamentum Arnalli de Molo in quo legavit huic monasterio suam partem alodii de Sahorra, parve videtur esse utilitatis. Ignoratur ubi instrumentum est confectum, anno M^oCLXXXX^o.»

Llib. Can. 1, sac XI, n. 9.

161

8 febrer 1190

Bernat Senaruç i el seu fill Guillem retornen a Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, i al sacristà Arnau, les terres i vinyes que tenia per la sacristia del monestir, i reben deu mitgeres d'ordi.

«Actum est hoc VI° idus februarii, anno ab incarnato dei filio M^oC^oLXXX^oVIII^o. Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 119.

162

13 març 1190

«Mansus Rodlan stabilitur per privatum privato, cui debet dare duos solidos et medietatem panis et vini, et de aliis tasquam et mediam cussuram, sub directo dominio domini abbatis cui debet dare annuatim XII denariis, III° ydus marci, anno ab incarnato deo filio M^oCLXXXVIII^o.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 102.

163

15 maig 1190

«Pecia de terra conceditur per Guillelmum Fairan Ihoanni Jorda, sita iuxta mansum de la Plana; debet solvere annuatim quinque denarios et videtur quod teneatur sub dominio prepositi et sacriste. Ydus may, anno ab incarnatione domini M^oCLXXXX^o.»

«Llibre de la Sivella», fol. 1.

164

8 desembre 1190

Ricard dona a Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, l'honor del Pont, que havia pertangut al seu avi Ramon Cellerer, junt amb les cases del Cap del Pont i una vinya. Aquestes terres van del pilar del Pont fins a la vinya d'en Riera, i del riu Ter fins a la via pública.

«Actum est hoc VI idus december, anno ab incarnato dei filio M°C°XC°.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 566. – Llib. Can. 1, sac VI, n. 10.

165

12 desembre 1190

Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, d'acord amb els canonges del monestir, dona a Vives l'honor del Pont que havien tingut Ramon Cellerer i el seu nebot Ricard, el qual el regalà al monestir, i rep quatre-cents sous barcelonesos.

«Actum est hoc II idus december, anno ab incarnato dei filio M°C°XC°.
Petrus sacerdos scripsit...»:

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 463 Ø. – «Llibre de la Sivella», fol. 1.

166

27 octubre 1191

Pere Mir de Riera i els seus fills reconeixen que ells, les cases de la Riera i tots els seus altres béns són pròpies de Ponç, bisbe de Tortosa i abat de Sant Joan, i del prepòsit Pere de Soler, i es comprometen a pagar la tasca del pa i del vi.

«Actum est hoc V kalendas october, anno ab incarnato dei filio M°C°XC°I°.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 600. – Còpia coetània: ACA, Perg. Alfons I, n. 600^{dup}. – Llib. Can. 1, sac VI, n. 11.

167

1192

«Arnaldus de Biana assignat in sponsalium mansum de Podio in Sancti Salvatore, et in Valle de Basso mansum Sescomes qui tenetur in feudo sub feudali et directo dominio huius monasterii et eius abbati, anno M^oCLXXXII^o. Sunt de hiis duo instrumenta eiusdem continencie.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 10.

168

3 abril 1193

Arnau de Curzavell, sacrista de Sant Joan, d'acord amb l'abat Ponç, bisbe de Tortosa, i dels canonges, confirma a Bernat Devesa la possessió de la batllia de la sagristia del monestir, i rep la vinya de Senar.

«Actum est hoc III nonas aprilis, anno ab incarnato dei filio MCXCIII.
Petrus sacerdos scripsit...»

Còpia de mitjan segle XIII: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 468 Ø.

169

1 setembre 1193

Capbreu dels censos que els homes de Cardils han de fer al seu senyor.

«Actum dominice incarnationis MCXCIII, die kalendas septembris.
Andreas scripsit...»

Còpia de mitjan segle XIII: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n. – Còpia de l'any 1321: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

170

19 setembre 1193

Bernat de Navata, en la presència de Berenguer, arquebisbe de Tarragona, restitueix a Sant Joan de Ripoll i al seu preposit Pere, el mas Prat de la parròquia de Sant Martí de Perelada que la seva mare Maria havia llegat al monestir, i rep seixanta morabatins lupins d'or.

«Actum est hoc XIII kalendas octobris, anno dominice incarnationis M^oC^oXC^oIII^o.

Ego Ferrarius, notarius domni archiepiscopi hoc scripsi...»

Còpia de l'any 1259: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 332. – «Llibre de la Sivella», fol. 16. – Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 5.

171

7 novembre 1193

Arnau, sacrista de Sant Joan, compra a Oliver Puigrodó el cens que cobra dels esposos Ramon Aguder i Guillerma, per vint sous barcelonesos, i a Ermessèn Barrichona, muller de Guillem Archingall, un altre cens que aquests últims rebien en el vinyal Barrichó, a la Solana, prop el riu Arçamala, per cinquanta sous de Barcelona.

«Actum est hoc VII° idus november, anno ab incarnato dei filio M^oC^oXC^oIII^o.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 198.

172

1194-1195

«Due fexie site in parrochia Sancti Salvatoris et confrontate stabiliuntur ad emphiteusim et concediuntur Guillermo de Oliva et suis, ita quod si in illis laboraverit et illas coluerit, solvat de expletis domino abbati decimam, primiciam, tascam et ternam partem cussure, et solvat annis singulis duo paria gallinarum ad carneprivium vel ad Pasca. Stabiliuntur per dominum Petrum abbatem, anno incarnationis dominice M^oCLXXXIII^o.»

Llib. Can. 1, sac X, n. 83.

173

1194-1195

«Ortus unus situs in territorio de Foliano subtus Pontem de Frugell conceditur ad emphiteosim, ita quod solvat domno abbati de fructibus tascam et foriscapidum quotiens (?) vendatur, anno M^oCLXXXIII^o.»

Llib. Can. 1, sac XVII, n. 53.

174

1194-1195

«Villa de Tragurano venditur huic monasterio et domino Petro tunc abbati per Bernardum de Navata precio trium milium solidorum, anno M^oCLXXXIII^o, et est instrumentum originale et transumptum autenticum.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 77, i sac XX, n. 1.

175

6 maig 1194

Bernat de Senaruç restitueix a l'abat Pere i al monestir de Sant Joan la vinya de la Plana de Senaruç, i rep en compensació deu sous barcelonesos.

«Anno ab incarnatione domini M^oC^oXC^oIII^o, II nonas mady.
Petrus levita scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 88 Ø.

176

19 maig 1194

Bernat de Senaruç i els seus fills Bernat i Guillerma renunciem als drets que tenen a la Frontera i a una peça de terra que és a la Devesa, a la Baga de Senaruç, i reben del sacristà Ramon cinc sous.

«Actum est hoc XIII kalendas iunii, anno ab incarnato dei filio M^o<C^o>XC^oIII^o.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 89.

177

10 agost 1194

Pere, abat de Sant Joan, d'acord amb els canonges del monestir, dóna als esposos Pere Puig i Pugesa la tercera part de la feixa que tenen conjuntament amb Arnau Area i Joan Verdera, amb la condició de pagar un cens anual, i rep tres sous i quatre diners barcelonesos.

«Actum est hoc IIII idus augusti, incarnationis Christi anno M°C°XC°IIII°.
Guilelmus GERALDI sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

178

16 setembre 1194

Hug de Mataplana i els seus fill Huguet i Ramon restitueixen al monestir de Sant Joan de Ripoll, al seu abat Pere i als canonges, els delmes dels masos Lloberes, Solana de Rovira i Solà de Querol.

«Anno ab incarnatione domini M°C°XC°IIII°, XVI kalendas october.»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 366 Ø. – «Llibre de la Sivella», fol. 8.

179

1195

«Petrus de Gradell vendit Bernardo textori medietatem unius molendini de Prato, et est sub dominio domini abbatis monasterii Sancti Petri de Camporotundo, anno M°CLXXXV°.»

Llib. Can. I, sac X, n. 11.

180

1195

«Institutio et ordinatio facta per Petrum abbatem huius monasterii in vim cuius canonici et portionarii debent tempore adventus, tribus diebus in ebdomada, scilicet dominica, feria tertia et quinta, recipere singulos pisces qui debent habere unum palmum non computato capite, et debent habere et eis distribui quadraginta perne carniarum salsarum; assignavit ad hec domum Sancti Nycolay cum aliquibus melioramentis et aliis redditibus, anno M°CLXXXV°.»

Llib. Can. I, sac IV, n. 6.

181

13 febrer 1195

Guillem Cabrid i els seus fills venen a l'abat Pere i al convent de Sant Joan el mas Negós i reben cent seixanta-dos sous. L'abat Pere els dona el mas Calgers que havia estat d'en Cabot, amb l'obligació de casar-se amb una de les filles de l'esmentat Cabot.

«Anno ab incarnatione domini M^oC^oXC^oV^o, idus februarii, actum est hoc.
Petrus levita scripsit...»

O: ACA, Perg. Alfons I, n. 715, – Llib. Can. I, sac VI, n. 8.

182

5 maig 1195

Els esposos Arnau de Llagostera i Maria venen a Jofre i a la seva muller Clara un solar per edificar que tenen a Vilafranca, i reben deu sous barcelonesos.

«Actum est hoc IIII nonas madii, anno domini MCXCV.
Sig+num Berengarii levite qui hoc scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, s/n.

183

21 setembre 1195

Guillem Ferran de Puigrodó, la seva muller Anglesa i el seu fill Pere venen a Ramon, sacrista de Sant Joan, els censos que cobren al mas Puigrodó per tretze sous barcelonesos.

«Actum est hoc XII° kalendas november, anno ab incarnato dei filio M^oC^oXC^oV^o.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles x-xii, pergami n. 473 Ø.

184

25 octubre 1195

Ramon, sacrista de Sant Joan, d'acord amb l'abat Pere i els canonges del monestir, dona a Maria, filla de Florència Dorrius, i al seu marit Guillem, el mas Dorrius, amb la condició de pagar un cens anual, i rep cinc sous barcelonesos.

«Actum est hoc VIII° kalendas november, anno ab incarnato dei filio M^oC^oXC^oV^o.

Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 234. – Llib. Can. 1, sac X, n. 75.

185

1195-1196

«Mansus Ros de consensu domini abbatis datur in pignus, et tenetur sub directo dominio domni abbatis, anno M^oCLXXXV^o».

Llib. Can. 1, sac XVI, n. 54.

186

1195-1196

«Mansus de Sala de Sarrocha est proprium alodium huius monasterii, cui fuit donatus tempore domini Petri abbatis per Guillermmum de Sala et eius uxorem, anno M^oCLXXXV^o, et facit huic monasterio unam pernam censualem. Sunt duo instrumenta eiusdem continencie.»

Llib. Can. 1, sac VII, n. 5.

187

1195-1196

«Mansus de Villa de Bastracano stabilitur, sub directo dominio monasterii Sancti Iohannis, Perete et Guillermo eius marito de Bastracano, anno M^oCLXXXV^o.»

Llib. Can. 1, sac XVIII, n. 10.

188

1 octubre 1196

Els germans Bernat i Ramon Vinya reduïxen a Gerald Socarrats i a la seva muller Ermessèn la part dels fruits que han de donar anualment per un honor seu i reben tres sous barcelonesos.

«Actum est hoc kalendas october, anno ab incarnatione Christi M°C°XC°VI°.
Privatus presbiter... scripsit...»

Còpia de l'any 1214, signada per Ferrer: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

189

1 octubre 1196

Pere, batlle del Pujol, la seva muller Maria i el seu fill Arnau, lliuren a l'abat Pere i al monestir de Sant Joan una coromina que tenen concedida pel monestir, i aquest li dóna vuitanta-set sous i tres peces de terra comprades a Guillem Cabrid.

«Actum est hoc nonas october, anno ab incarnato dei filio M°C°XC°VI°.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Pere I, n. 13. – Llib. Can. I, sac VI, n. 30.

190

5 maig 1197

Conveni entre Pere, abat de Sant Joan, i l'almoïner Ramon, i Joan Riera i la seva filla Lia sobre els censos del mas Plarrodó.

«Actum est hoc III° nonas mayy, anno ab incarnatione domini M°C°XC°VII°.
Guilelmus levita... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 194 Ø. – «Canalars Almoïna», fol. 2.

191

28 maig 1197

Arnau Coromina, amb el consentiment de Pere, abat de Sant Joan, ven a Joan, fill de Joan Terradell, per seixanta-quatre sous barcelonesos la casa que Guillem Coromina havia comprat a Gener, situada davant la porta de Sant Joan i Pau, a prop de les cases de Guillem Od de Gès i de Joan, fill de Maria Vinya.

«Actum est hoc V° kalendas iuni, anno ab incarnato dei filio M°C°XC°VII°.
Petrus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

192

1198

«Tres petie de terra stabiliuntur Guillelmo de Carcasses, site a Carcasses, sub annuo censu duarum gallinarum, anno M°CLXXXVIII°.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 20.

193

10 gener 1198

Pere, abat de Sant Joan, d'acord amb el seu convent, dóna a Joan Font un hort situat a l'indret anomenat Tascal. L'abat rep cinc sous barcelonesos i Joan Font es compromet a pagar anualment un cens, els delmes i les primícies.

«Actum est hoc IIII ydus ianuarii, anno dominice incarnationis M°C°XC°VIII. Guilelmus presbiter qui hoc rogatus scripsi...»

Còpia de l'any 1339, signada per Bernat Planella, notari públic de Sant Joan de les Abadeses: ACA, Perg. Pere I, n. 62. – Llib. Can. 1, sac V, n. 34.

194

29 gener 1198

Guillem de Gès i el seu fill Od, casat amb Fina, amb el consentiment dels esposos Gramàtic i Carcassona, donen a Ermessèn i a la seva filla Guillerma la masoveria que tenen davant la porta de Guillem Cunill, amb la condició que anualment els donin quinze diners de cens.

«Actum est hoc IIII° kalendas februarii, anno ab incarnato dei filio [M°C°]XC°VII°.

[Petr]us sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadeses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 94. – Canalars Almoina, fol. 14v.

195

28 maig 1198

Berenguer, prepòsit de Sant Joan, d'acord amb l'abat Pere i els canonges, encomana a Pere Prat la tutela dels fills del seu germà Arnau Ruf mentre siguin menors d'edat, i aquest promet complir amb els deures que contreu.

«Actum est hoc V kalendas iunii, anno dominice incarnationis MCLXXXVIII.
Karbonellus presbiter extitit scriptor...»

Còpia de l'any 1206 signada pel sotsdiaca Bartomeu: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 331 Ø. – «Llibre de la Sivella», fol. 16.

196

6 juny 1198

Beatriu, d'acord amb el seu marit Bernat d'Escales, dona en matrimoni la seva filla Ramona a Ademar de Miralles i li assigna en dot dues-centes monedes d'or i el mas Grau.

«Actum est hoc VIII° idus iunii, anno MCXCVIII dominice incarnationis.
Bernardus presbiter et monachus... scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n. – «Canalars Almoina», fol. 14°.

197

25 juny 1198

Hug, vescomte de Bas, reconeix a l'abat Pere i al monestir de Sant Joan els drets que tenen sobre la verema a Vallfogona.

«Actum est hoc VII kalendas iulii, anno ab incarnatione domini M^oC^oXC^oVIII^o.
Guilelmus presbiter qui hoc rogatus scripsi...»

O: ACA, Perg. Pere I, n. 49. – Llib. Can. I, sac XII, n. 144.

198

6 juliol 1198

Pactes entre Pere, abat de Sant Joan, i la seva comunitat, i els homes de Vallfogona sobre els delmes del vi. El batlle de Sant Joan i els esmentats homes de Vallfogona fixaran el dia d'iniciar la verema, mentre que el monestir posarà quatre tines per rebre el delme. També es fixen els drets que hi té el batlle.

«Actum est hoc II nonas iuli, anno domini M^oC^oXC^oVIII^o.
Guilelmus sacerdos qui hoc scripsit...»

O: ACA, Perg. Pere I, n. 50. – Llib. Can. I, sac XII, n. 148.

199

1 agost 1198

Pere Domenova dóna a Arnau Vilamajor tots els aious que té al Vilar de Cardils i a la parròquia de Santa Maria d'Oló, i rep set-cents sous barcelonesos.

«Facta anno dominice incarnationis MCXCVIII, die kalendas augusti.
Andreas scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n. – Còpia de l'any 1307, signada per Andreu Torrent, notari de Sant Joan: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 307 Ø. – Còpia de l'any 1328, signada per Pere Vilar, notari de Sant Joan: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.

200

20 agost 1198

Pactes entre Pere, abat de Sant Joan, i els homes de la vila Pedrera (Ribes) sobre els boscos d'aquest terme. Els poden tallar, excepte els salzes, els arbres fruiters i els de la devesa que l'abat ha concedit a Pere Guilabert i als seus successors.

«Anno dominice incarnationis MCXCVIII. Actum est hoc XIII kalendas september.

Petrus sacerdos scripsit...»

O: ACA, Perg. Pere I, n. 53. – Llib. Can. I, sac XVI, n. 20.

201

1198-1199

«Raymundus de Melanno testatur. Dimitit capelle de Curtibus corpus suum ut ibique sepeliatur, et sui sive fratris (?) per instrumentum (?) legavit mansum Serreda et mansum de Stalis consistentes in parrochia Sancti Iulani de Vallefecunda, mansum de Rotunda sito in parrochia Sancti Stephani de Valiispirans, mansum de Massana sito in parrochia Sancte Marie de Ripis et mansum de Pruneris sito in parrochia Sancte Marie de Scalís sub certa forma, et legavit huic monasterio unum calicem ponderis unius marche argenti et dimidie, die anno M^oCLXXXVIII^o.»

Llib. Can. I, sac XIII, n. 23.

202

1198-1199

«Vicecomes de Basso concedit licenciam Guillelmo de Crexello quod possit fabricari et operari facere Rocam de Lasses, servata certa forma et convenencia, anno M°CLXXXVIII°.»

Llib. Can. 1, sac XIII, n. 21.

203

1198-1199

«Guillelmus de Crexello monetur per dominum abbatem Petrum ac requiritur ut faciat fabricari vel operari Rocham de Lases, anno M°CLXXXVIII°.»

Llib. Can. 1, sac XIII, n. 22.

204

1199

«Bernardus de Sella constituitur baiulus in termino Castri de Laes per laycum quo ad iura que ibi recipiebat Willelmus de Crexell, anno M°CXCVIII°.»

Llib. Can. 1, sac XIII, n. 18bis.

205

1199

«Sentencia lata inter dominum abbatem ex una et baiulum de Vinea et baiulum de Patro(*sic*) ex altera, de et super blado in area domini abbatis portato triturando, quod dicti baiuli triturare tenebantur, anno M°CLXXXVIII°.»

Llib. Can. 1, sac VI, n. 66.

206

1199

«Vinee due site in Foliano, in Villafranca, in loco vocato Camporotundo, venduntur, sub directo dominio domni abbatis, cui de spletis solvant quartam partem, anno M°CLXXXVIII°.»

Llib. Can. 1, sac XVII, n. 87.

207

17 març 1199

Els esposos Joan Riera i Estefania, amb llur gendre Pere i la seva muller Lia, d'acord amb el seu senyor el sacrista Arnau, donen a Berenguer Garsió una feixa de terra al Plà d'Arçamala, amb la condició de complir les obligacions que tenen amb l'esmentat sacrista, i reben dues mitgeres de forment i una d'ordi.

«Actum est hoc XVI kalendas aprilis, anno ab incarnato dei filio M°C°LXXX°VIII°.

[Pe]trus sacerdos scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 36.

208

24 abril 1199

Lia, filla de Joan i Estefania Riera, dona al monestir de Sant Joan i a l'almoiner Ramon una part de la seva propietat de la Riera.

«Actum est hoc VIII° kalendas may, anno dominice incarnationis M°C°XC°VIII°.

Berengarius presbiter scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 24 Ø. – «Canalars Almoina», fol. 2.

209

16 gener 1200

Els esposos Joan Riera i Ermessèn donen a l'hospital de Sant Joan i a l'almoiner

Ramon tots els drets que tenen als horts de Plarrodó, i reben noranta sous barcelonesos.

«Actum est hoc XVII° kalendas febroarii, anno dominice incarnationis M^oC^oXC^oVIII^o.

Berengarius presbiter scripsit...»

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 263 Ø. – «Canalars Almoina», fol. 2.

210

Segle XII²

Capbreu general dels censos que rep el monestir de Sant Joan.

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n. És format per sis tires de pergami cosides, i li manquen l'inici i el final.

211

Segle XII²

Capbreu general dels censos que rep el monestir de Sant Joan.

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, pergami n. 305 Ø. És format per quatre tires de pergami cosides, mancat, però de l'inici.

212

Segle XII^{ex}

Capbreu dels censos que el monestir de Sant Joan rep en les parròquies de Santa Maria de Vidabona, Sant Martí d'Ogassa i Sant Julià de Satorra.

O: Arx. Mon. Sant Joan de les Abadesses, volum pergamins segles X-XII, s/n.